

Takoj reševati vsa odprta vprašanja!

V četrtek in petek preteklega tedna je obiskala delegacija koroških Slovencev pod vodstvom dr. Joška Tischlerja, predsednika Narodnega sveta koroških Slovencev in dr. Franca Zwittera, predsednika ZSO Izvršni svet Socialistične republike Slovenije. Predsednik Izvršnega sveta Andrej Marinc je obvestil koroško delegacijo o načelnih stališčih Slovenije in Jugoslavije do slovenske narodne skupnosti na Koroškem. Poudaril je, da je izvajanje zaščitnih določil pogoja za dobrososedske odnose z Avstrijo. In še točneje: SRS odklanja politično sodelovanje s sosedi, dokler se ne začne uresničevati manjšinska zaščita. Marinc je nadalje informiral slovensko delegacijo o novi jugoslovanski in slovenski ustavi, kjer je zajamčena manjšinam izven meja Jugoslavije pomoč matične dežele. Kot posebno važno točko pa je predsednik Izvršnega sveta označil redno izmenjavo

dipl. jur. Filip Warasch ter Ignac Domej za narodni svet ter dr. Pavel Apovnik, inž. Franc Einspieler ter dr. Avgust Malle za ZSO je nadalje poudarila, da vztrajajo koroški Slovenci pri zahtevi po takojšnjem reševanju vseh odprtih vprašanj iz 7. člena državne pogodbe na celotnem ozemlju, kjer živijo Slovenci na Koroškem brez ugotavljanja ali preštevanja narodnostne manjšine.

Med dvodnevni obiskom je delegacija koroških Slovencev obiskala tudi podjetje „Slovenijales“ ter institut za gospodarska raziskavanja, ki ga vodi direktor Marjan Dolenc. Tu so obrazložili člani delegacije gospodarske probleme, ki so za koroške Slovence bistveno vprašanje obstoja in razvoja. Le gospodarsko trdna skupnost bo sposobna se uveljaviti tudi politično. Jasno je, da so globlji vzroki protislovenske politike prav v težnji šovinističnih krogov na Koroškem, zadržati gospodarski razvoj južne Koroške, naselitvenega prostora Slovencev.

Pogovor je izzvenel v ugotovitev, da je nujno polno upoštevanje koroških Slovencev tudi na gospodarskem področju. Naloga matične Slovenije pa je, da ne prezre sta-

nja slovenske narodne skupnosti za mejo prav pri regionalnih povezavah Slovenije in Jugoslavijo s Koroško in Avstrijo.

Četrti skupni obisk koroških Slovencev v Ljubljani se je tudi tokrat končal z obiskom pri avstrijskem generalnem konzulu v Ljubljani dr. Heinrichu Riesenfeldu. Generalni konzul je v svojem pozdravnem nagovoru — v slovenščini — poudaril, da sicer ne more podati nobenih političnih izjav, da pa iskreno želi, da bi končno prišlo do resničnega medsebojnega sporazumevanja med obema narodnostnima skupinama na Koroškem. Dr. Reginald Vosperek je v svojem odgovoru čestital generalnemu konzulu Riesenfeldu za odlikovanje s strani slovenskega PEN-kluba, predvsem pa je naglasil, da je bila delegacija koroških Slovencev po razgovorih na Dunaju v gosteh v republiki Sloveniji, kamor nikakor ni prišla obtoževati ali delati hudo kri! Nasproti: koroški Slovenci so prišli v Ljubljano v spoznanju, da je za obmejno narodnostno skupnost, kot smo koroški Slovenci, integracija

Predsednik Izvršnega sveta Andrej Marinc, prof. dr. Joško Tischler, dipl. jur. Filip Warasch, prof. dr. Reginald Vosperek (od leve na desno).

v lastnih državnih mejah prav tako samo po sebi umevna kot živa komunikacija z zastopniki lastne narodnostne skupnosti, ki v večini živi v drugi državi!

Delegacija koroških Slovencev na posvetu pri Izvršnem svetu v Ljubljani

mnenj med koroškimi Slovenci in jugoslovanskimi predstavniki.

Poprej je informirala slovenska delegacija iz Koroške gostitelje v Sloveniji o trenutni situaciji na Koroškem; tako je označil predsednik dr. Tischler demonstracijo dne 25. oktobra 1973 poskus novega političnega uveljavljanja koroških Slovencev. Prav tako se je razveseljivo izrazil o velikih kulturnih razgibanostih slovenskih prosvetnih društev v letošnji zimi. Poleg vseh teh razveseljivih dejstev pa se je ozračje na Koroškem poslabšalo, komiteji in komisije na Dunaju, ki bi morale razvozlati manjšinsko vprašanje in dovesti do rešitve, se dejansko vrtijo v krogu. Delegacija koroških Slovencev, ki so jo sestavljali poleg obeh predsednikov še dr. Reginald Vosperek,

Pliberk: Enotna lista zelo iniciativna

Pred kratkim je občinski svet v Pliberku sklenil svoj letošnji proračun z domala 16 mil. šil. Že drugje so zabeležili, da je ozračje na sejah pliberškega občinskega sveta nenavadno sveže, kar je brez dvoma tudi posledica številčnega razmerja med odborniki v občini Pliberk zastopanih strank. ÖVP, SPÖ, Enotna lista in Wahlgemeinschaft si delijo odborniška mesta v razmerju 9:8:7:3.

Pliberk je občina z najmočnejšim zastopstvom Slovencev na Koroškem. Moč Enotne liste (EL) pa ne izvira zgolj iz števila, marveč temelji predvsem na izbiri zmogljivih osebnosti. Politična konstelacija sicer ni ugodna, saj sta se znašli ÖVP in SPÖ kljub razhajanju v ideologiji — zavezništva z EL sta se zbali — in prevzeli vodstvo v občini, župan O. Mory je vodja Ljudske stranke, podžupana Ing. Kristan in Winkl sta socialista, vsekakor pa dovoljuje Enotni listi, da se kot opozicija odločno in močno vključuje v politične dejavnosti na občinski ravni. EL je v predstojništvu — v mestnem svetu zastopana z dvema mestnima svétniko-

ma, g. Štefanom Trampuschem in g. Stankom Vavtjem.

Vsestransko zanimanje in izrazita angažiranost v občinskih zadevah posebno odlikujeta slovenske odbornike (Štefan Trampusch, Stanko Vavti, Ignac Domej, Jože Partl, Friedrich Kert, Friedrich Kumer in Valentina Kušej); o tem priča tudi njih program, iz katerega so prve štiri točke posebnega pomena. EL si je dala cilj, da se zavzema za gospodarski napredek, da pripomore občina domačinom k delovnim mestom v domačem kraju, prednostna zadeva pa naj bi bila tudi pospeševanje tujkega prometa ter prizadevanje za enake pravice in dolžnosti vseh občanov.

V takih okoliščinah uspehi seveda ne izostajajo. EL je prodrla že z različnimi predlogi. Najočitnejše je bilo to videti na zadnji seji. Obravnavali so proračun, mestni svetnik Stanko Vavti je kritiziral hudo zanemarjanje varstva okolja in dosegel, da je bilo takoj namenjenih za to zadevo 50 tisoč šilingov.

Z zastopniki EL se je pogovarjal vodja centralnega biroja Kluba slovenskih občinskih odbornikov, Franc Wedenig. S tega pogovora prinašamo intervju z mestnim svetnikom g. Trampuschem in g. Stankom Vavtjem ter z g. Kertom in pripombe k proračunu v obliki frakcijskega poročila.

Dobro ozračje - primerno informiranje

KLUB: G. mestni svetnik Trampusch, vi ste vodja Enotne liste. Na seji občinskega sveta, dne 14. februarja je bila na dnevnem redu proračunska obravnava. Kakšne vtise imate s te seje?

TRAMPUSCH: Občinska seja je potekala čisto v drugem duhu kot lani in mi slovenski odborniki smo na svoji frakcijski seji (Dalje na 4. strani)

KRŠČANSKA KULTURNA ZVEZA V CELOVCU

privedi v nedeljo, 3. marca 1974, ob 14.30 popoldne
v Domu glasbe v Celovcu svoj tradicionalni

pevski koncert

Nastopajo:

- Mešani zbor „Lojze Bratuž“ iz Gorice — vodi: Stanko Jerici
- Moški akademski zbor graških študentov in salzburških bogoslovcev — vodi: Aleš Schuster
- Mešani zbor „Jakob Petelin-Gallus“ iz Celovca — vodi: Jožko Kovačič

Prisrčno vabljeni!

Vstopnice v predprodaji pri zastopnikih krajevnih društev in farne mladine, v pisarni Krščanske kulturne zveze v Celovcu, tel. 0 42 22 - 84 3 58 ter eno uro pred koncertom.

Žena v naši slovenski skupnosti

● Odkod po naših listih in mesečnikih tako posplošena pojmovanja na straneh, ki naj bi bila posebno zanj, da objavljajo večinoma kuharske novice ali nasvete, kako hitro in učinkovito odstraniti madeže na obleki ter mogoče še kaj o pričeski in najnovejših modnih barvah. Sicer so lonci in ponve, pa tudi nekaj kozmetike, nujni v vsaki hiši, toda namenjati ženi na straneh naših tednikov in mesečnikov edino tako branje, je gotovo vsaj pomanjkljivo ako ne že kaj več.

Družbena vloga žene v naši skupnosti

Časi, ko se je ženski svet boril za emancipacijo z vsemi ganljivimi in odločilnimi parolami, so že daleč za nami. Pogostokrat se je težaven položaj žena v družbi „rešil“ z besednimi zamenjavami kot je bilo to v primeru, ko so nekdanje dekline postale „gospodinjske pomočnice“. V resnici pa je k njih zboljššanemu položaju prineslo predvsem to, da jih je danes tako težko dobiti.

● **Toda vsi taki primeri so večinoma znani. Posamezna družinska občestva rešujejo svoje probleme kot pač najbolje znajo. Tisto, kar bi radi opozorili na tem mestu, je družbena vloga, ki jo je žena v skupnosti vedno imela.**

Domača hiša — mati temelj naše narodne skupnosti

Ako kogar koli od nas, ki se trudimo za ohranitev in rast naše narodne skupnosti, vprašamo, od kod mu volja in zavzetost, bi se odgovor mogel večinoma glasiti, da iz domače hiše, od matere. Torej so prav žene, ki preko svojih otrok, nečakov, vnukov oblikujejo ne le naše družinsko, ampak tudi narodno življenje. Z vzgojo, ki jo dajejo otrokom in potem mladini, oblikujejo med nami najbolj učinkovito javno mnenje, kajti slovenstvu nas v resnici ne ohranja načitnost ali tuja izobraženost, ampak tista globoka navezanost na izročilo, besedo srca, ki smo jo prinesli iz domače hiše.

Seveda pa pri tem ne gre samo za nekakšno „narodnost“, ki da jo hoče in zahteva nekaj čustvenih „nacionalistov“, kot nas kako tuje glasilo tako rado opečati. Gre za lasno osebnost, to je za kulturno oblikovanje vsakogar izmed nas, za oblikovanje iz vrednot, ki jih je slovenstvo oblikovalo tisočletje in jih še vedno oblikuje. Iz slovenstva, v katerem smo vkoreninjeni, pa svoje osebnosti ne moremo preprosto izključiti, ne da bi s takim potujčenjem zapadli tudi v odtujitev samim sebi, v izkoreninjenost naše osebnosti.

In vsled tega je prav na naši družini, na naši materi in ženi, še vedno glavna skrb, da se tisočletno bogastvo in izročilo domačije ohranja; da se ohranja beseda naše doma, beseda slovenstva, na kateri naj skladno rase in se izgrajuje osebnost naše mladine, sproščena osebnost, prosta vtesnjenosti in skrotovičenosti.

Naše okolje zahteva vztrajnosti

Okolje, v katerem se danes nahajamo, zahteva mogoče od vsakega izmed nas še posebno vztrajnost, da si ohranimo in obdržimo svoje tisočletno izročilo.

Ta vztrajnost pravzaprav ni nekaj posebnega, saj je življenje tudi drugače borba, po eni ali po drugi strani. Usodno za nas pa bi bilo tedaj, kadar bi se prenehali boriti in se vdajali varljivemu prepričanju, kako prijetno da nam bo potem življenje, ko bi se nam ne bilo treba več boriti, pa naj bi bili dopustili tudi potujčenje. Toda življenje kljub temu ostane borba, kar je stara resnica. Naivno bi bilo zato verjeti, da bi potem odpadle skrbi. Ravno narobe, bilo bi samoprevara. Ker, ako bi mogoče tudi kaj boljše stvarno shajali, bi odtujeni in izkoreninjeni svoji osebnosti, se komaj mogli izogniti lastni nervozni, hysteriji in, kot pričajo primeri, tudi agresivnosti, ker nam potem manjka notranjega miru.

Zadeva torej predvsem naše družine, naše matere in žene, da se zavedajo, kako nevarne in kako hude posledice ima lahko od-

Koroški Slovenci na švicarski televiziji

- Ljubljanska televizija je pred kratkim v okviru svoje oddaje „Diagonale“ prenašala reportažo, ki jo je pred časom posnela švicarska televizija za svoje gledalce.

Reportaža, ki je bila v nemščini in s slovenskimi podnaslovi, je v zgoščeni obliki prikazala koroške Slovence izredno objektivno in še več: s simpatijo in naklonjenostjo. Pri tem ni zapadla v nobeno sentimentalnost in idealiziranje, ampak je ljudi in zadnje dogodke na Koroškem prikazala take, kot so.

Po uvodnem podatku, da so se koroški Slovenci naselili v Karantaniji že pred 1400 leti, da jih je večstoletna nasilna germanizacija utesnila v število 25 tisoč oseb, so spregovorili koroški ljudje sami:

duhovnik, kmet, delavec, dijak, župan in drugi. Vsi so nedvoumno in odločno povedali svoje stališče do zadnjih nacističnih divjaštev pa tudi o zadržanju avstrijskih nacionalistov v prvi republiki.

Režiser je prikazal znani napad razdivjanih nacionalistov na koroškega deželnega glavarja Hansa Simo v Velikovcu, nakar je sledila glavarjeva izjava. Med oddajo je bilo dokumentarno prikazano rušenje dvojezičnih krajevnih oznak ter dana v primerjavo dvojna mera avstrijskih oblasti.

Švicarji so s kamero obiskali Celovec, pa tudi samotne visokogorske domačije slovenskih kmetov, gozdarje pri njihovem delu ter jih označili, kot „pridno, delavno in skromno ljudstvo“.

tujljiv otrok in mladina rodnemu jeziku in skupnosti, naši narodnosti in domači besedi, in da se z vsem prepričanjem zavzemajo in storijo vse za ohranitev narodnega izročila po naših domovih, da vztrajajo in se borijo, kajti ta borba prinaša sadove in zadoščanje v oblikovanju skladne osebnosti naši mladini in nam samim.

Za ta namen pa ne zadostuje le spoznanje, ampak tudi dejavnost. Vztrajno je treba širiti resnico, pojasnjevati, prepričevati in prepričati, ker gre za naše skupno dobro. Ljudski glas je močnejši od časnikov, papirnatih, slušnih (radio) in vidljivih (televizija) poročil. Še pregovor pravi, da ljudski glas je božji glas.

Politika prijaznega nasmeha

Če je kaj, potem je gotovo naše samostojno nastopanje izraz volje po lastni osebnosti, po pravičnosti in enakopravnosti, po lastni osebnosti vsakogar od nas. Dokler bomo odrinjeni in prezrti, ne bodo mirna naša srca ne naši domovi.

Naša vztrajnost naj bo umirjena, brez krčevitih izpadov, brez nervoznega reagiranja na izzivanja, zato pa toliko bolj trdna in trajna, povsod pričujoča, skoraj bi rekli, prej politika prijaznega nasmeha kot pa histerični juriš. In da se danes največje svetovne krize rešujejo s smehljaji, ni treba še posebej zagotavljati, saj vidimo to vsak večer na televizijskih zaslonih. Psihološka moč je danes pomembnejša in bolj učinkovita kot pa groba sila.

- Toda vse je končno odvisno od naše vzgoje, od našega doma, od tega pravzaprav ali se bo o n a zavzela ne samo za dom in za družino, ampak za našo celotno skupnost, ki prav tako vpliva na značajno rast naše mladine in s tem naše posamične in skupne prihodnosti.

Krajevni sestanek Narodnega sveta

V petek, 15. 2., se je zbralo pri Pušniku v Ločah precejšnje število slovenskih rojakov, na občinskem zboru NSKS v namenom, da izvolijo nov krajevni odbor.

V uvodnem referatu je spregovoril podpredsednik NSKS dr. Reginald Vospersnik o sodobnih problemih koroških Slovencev in poročal o pogajanjih z vlado v kontaktnem komiteju. Dotaknil se je tudi perspektiv glede samostojnega nastopa pri prihodnjih deželnozborskih volitvah, katere nas čakajo prihodnje leto, morda že letos. Brez dvoma bodo te volitve odločilnega pomena za koroške Slovence. Nato je poročal občinski zastopnik Hanzi Mikl o delovanju v občinskem svetu, ter podal nekaj zanimivosti glede načrtov občine Bekštanj. Sledila je diskuzija, v poteku katere je prevladovalo mnenje, da bi bilo le treba tvegati samostojen nastop pri deželnozborskih volitvah.

Udeleženci so nato izvolili krajevni odbor NSKS, ki bo prihodnje leto odgovoren za delovanje v občini Bekštanj.

AMERIŠKI BOMBNIKI ZA IRAN

Ameriški televizijsko omrežje „ABC“ je sporočilo, da nameravajo ZDA prodati Iranu 30 nadzvočnih bombnikov vrste „f-14“ za vrednost 90 milijonov dolarjev. S to dobavo bi iransko letalstvo postalo najmočnejše na Bližnjem vzhodu. V ameriških uradnih krogih niso vesti doslej niti potrdili, niti demantirali.

JEVTUŠENKO NA STRANI ZATIRANIH

Sovjetski pesnik Jevtušenko je pred kratkim, to je po izgonu znamenitega pisatelja Aleksandra Solženicina razposlal Moskovčanom pismo, v katerem protestira proti zadušitvi svobodnega izražanja v Sovjetski zvezi in proti odvzemu sovjetskega državljanstva Nobelovemu nagrajencu Solženicinu. „Pretrajljivo, a hkrati vljudno in brez ostre kritike“, je Jevtušenko pisal Brežnjevovu ter opozoril vodjo partije na morebitne hude posledice, ki bi utegnile škodovati ugledu Sovjetske zveze, zaradi izгона v svetu in doma tako slovitega literata.

Kmalu nato je Jevtušenka povabila Zveza sovjetskih pisateljev, in mu sporočila, da so v Moskvi odpovedali z veliko reklamo napovedani njegov pesniški nastop. Zveza smatra njegovo obnašanje kot „nečastno izsiljevanje“, hkrati pa ga je pozvala, da „javno obsodi Solženicina“. To pa Jevtušenko ni storil.

V pismu, ki ga je razdelil Moskovčanom, pravi avtor: „Kaj potrebuje naše ljudstvo? Pisatelja, ki napiše vse tako, kot mu oblasti predpišejo ali enostavno avtomatično prevzame?“ Resnico ubijati se pravi lagati. Prav zaradi tega tudi zgodovine ne moremo zadušiti. V pogovorih z mladino je on (Jevtušenko) ugotovil, da je ta dobro poučena o „tragični resnici stalizma“.

Moralni zakoni socialistične družbe niso nič drugega kot obramba človeka. Zagotavljanje moramo Stalinove žrtve zagovarjati — braniti, ker same ne morejo več govoriti. Je pa tudi dolžnost pisateljev, še živeče braniti, kritizirati in jim pomagati pri iskanju prave poti. „Toda administrativne poti in surova sila niso sredstva prepričevanja.“

MILOVAN DJILAS: „MORALNA ZMAGA“ IZGNANEGA PISATELJA

Kot „moralno zmago“ Solženicina imenuje jugoslovanski pisatelj Milovan Djilas v razpravi, ki jo je napisal za „Svet knjige“ hamburške literarne priloge „Die Welt“. Nihče ne more osporavati Solženicinu te zmage, je zapisal v reviji nekdanji Titov namestnik in glavni teoretik jugoslovanske partije. Kot je znano, je bil Milovan Djilas zaradi svoje kritike napram partiji in režimu večkrat obsojen in zaprt in živi danes v Beogradu.

JEKOVLJEV: „SOLŽENICIN LJUBLJENČEK KAPITALISTOV“

MOSKVA/HAMBURG/NEW YORK —

Solženicin in drugi sovjetski opozicionalci so v očeh Kremlja krivi za morebitni povratek „hladne vojne“ in iz te izvira joče trpljenje sovjetskega ljudstva. To svarilo in hud napad nanje je napisal sovjetski zgodovinar Jekovljevič v reviji Društva pisateljev „Literaturnaja gazeta“. V tej imenuje Jekovljevič Solženicina kot „vojnega sovražnika sovjetskega ljudstva in ljubljenska velekapitalistov“. Morali bi se spomniti na to, da so nekatere pomanjkljivosti in težave v Sovjetski zvezi direktni rezultat hladne vojne. Za to pa so odgovorni tisti opozicionalci, ki skušajo napraviti sovjetsko družbo za izvržek v mednarodni družini narodov.

Telefon bo dražji

NOVE TELEFONSKE PRISTOJBINE OD 1. JULIJA 1974

DUNAJ. — Z Dunaja poročajo, da bodo začele veljati od 1. julija letos nove, zvišane telefonske pristojbine za 16 odstotkov, zvišanje temeljnih pristojbin in sprememba tarif pri daljinskih pisalnih strojih, komputerjih itd.

Pri temeljnih pristojbinah, ki so bile razdeljene v šest tarifnih razredov, bosta ostala le dva:

● Pri posameznih priključkih, ki so do sedaj stali 45, 60, 70 ali 100 šilingov, bo od 1. julija 1974 enotna cena 100 šilingov, od 1. januarja prihodnjega leta bo veljala nova napeljava telefona 120 šilingov.

● Za delne priključke (doslej 45 ali 50 šilingov) bo cena 50 šilingov od 1. julija letos, od začetka leta 1975 pa 70 šilingov.

Glede tarifne razdelitve poštna direkcija pravi, da ni pravična, zlasti so preizkuse pristojbine na podeželju.

Raziskava je pokazala, da se je povečalo število in trajanje telefoniranja nad 50 km, odkar so avtomatizirali telefonsko mrežo. Predvidena sprememba tarif od minus pet do plus 33 odstotkov dá povprečno zvišanje za 16 odstotkov. Tako se nahaja Avstrija v spodnjem polju v Evropi.

● V krajevnem prometu bo trinitutni pogovor stal en šiling (doslej 75 grošev).

● V coni I, do 25 km bo cena 4 šilinge (prej 3,75 šil.).

● V coni II, od 25 do 50 km bo cena 10 šilingov (prej 7,50 šil.).

● V coni III, od 50 do 100 km bo 15 šilingov (11,25 šil.).

● V coni IV, od 100 do 200 km pa bo cena 25 šilingov (prej 22,50 šil.).

Pri nočnih pristojbinah (od 19. ure dalje) ostane dosedanja pocenitev 33 odstotkov; kot je znano, v krajevnem prometu ni nobene razlike.

Tako bo stal trinitutni telefonski pogovor ponoči v coni I 2,62 šil. (do sedaj 2,50 šil.).

v coni II 7 šil. (do sedaj 5,25 šil.), v coni III 10 šil. (doslej 7,50 šil.), v coni IV 12,50 (doslej 11,25), v coni V pa bo stal trinitutni telefonski pogovor 15 šilingov, kot do sedaj.

Lanc za hitrost 120 km

DUNAJ. — Avstrijski prometni minister Erwin Lanc je podpisal uredbo o hitrosti na cestah. Po dolgem presojanju cestnih izvedencev je končno določena hitrostna meja za naše ceste, ki bo veljala od 1. marca dalje.

Prometni minister Erwin Lanc je svojo uredbo pojasnil na podlagi izkušenej kuratorija za prometno varnost, izvršne oblasti in drugih organizacij ter statističnega centralnega urada za nesreče, ki je ugotovil, da je s tem, ko so zmanjšali hitrost vozil na avstrijskih (tudi v tujini v drugih državah) cestah, število smrtnih žrtev in ranjenih hudo padlo. Ta dejstva so privedla prometnega ministra do zaključka, da se obdrži hitrost 100 km na uro na vseh deželnih cestah, na avto cestah pa se zviša hitrost na 120 km na uro.

Občine potrebujejo v štirih letih 44 milijard šil.

BADEN. — Za financiranje avstrijskih občin, vključno Dunaja, bodo potrebovali v prihodnjih štirih letih 44 milijard šilingov. To je povedal glavni tajnik Zveze mest Hans Schweda na 26. zasedanju mest v Badnu pri Dunaju. 36 odstotkov odpade na oskrbo z vodo in kanale, 21 odstotkov na šolske gradnje, 12 odstotkov na bolnišnice in 8 odstotkov za oskrbovalna podjetja. Zveza mest je zato v resoluciji, sklenjena na zasedanju mest, zahtevala od finančnega ministra olajšanje kreditov.

Za novega načelnika Zveze mest so izvolili namesto Felixa Slavika sedanjega dunajskega župana Leopolda Gratzja. V odboru tega gremija ni več prejšnjega celovškega župana Hansa Ausserwinklerja (SPÖ).

Moški zbor „Slava Klavora“ navdušil Globašane

V nedeljo, 17. II. 1974, je imelo SKD Globasnica v gosteh moški pevski zbor SLAVA KLAVORA iz Maribora.

Pred samim pričetkom koncerta so se pevci in vsi navzoči z minuto molka poklonili ohranjevalcu in zbiralcu koroških ljudskih pesmi Luku Kramolcu.

Po uvodnih besedah, ki jih je imel predsednik društva Luka Hudl, je spregovoril tudi predsednik zbora »Slava Klavora« dr. Lah, ki je med drugim povedal: »Veseli smo, da smo prišli med vas, med koroške Slovence in vam prinesli našo pesem. Preden pa vam pričnemo prepevati, naj povem, da smo današnji koncert posvetili spominu na človeka velikega duha, na človeka, katerega dela bodo vedno živo med nami. Današnji koncert smo posvetili g. Luku Kramolcu, ki je tako nenadoma odšel od nas.«

Koncert se je pričel s pesmijo ECCE QUOMODO MORITUR IUSTUS — Jacobusa Gallusa-Petelina. Sledila sta dva ortodoksna liturgična speva, pri katerih smo lahko ocenili vse umetniške lastnosti tega pevskega ansambla, ki šteje okoli petdeset moških glasov.

Poslušali smo jih in občudovali. Stali so na odru vzravnan in nepremično, kot piščali orgel ter odgovarjali na naj-

manjši gib svojega dirigenta. Pa tudi njihovi zvoki so bili, kot bi poslušal orgle, čisti in ubrani. Na tej prireditvi so poznavalci in ljubitelji petja lahko ocenili velike kvalitete tega mednarodno renomiranega zbora, ki že vrsto let prepeva pod mojstrsko roko profesorja Jožeta Gregorca.

Zbor je za svoje delo dobil že veliko nagrad in odličij in ko smo jih slišali prepevati, se nismo več čudili tolikim nagradam, ki jih je doslej požel ta zbor.

Moški pevski zbor SLAVA KLAVORA, ki je eden izmed najboljših zborov v Jugoslaviji, je prepeval skoraj dve uri koroškemu občinstvu in ob koncu so jih poslušalci nagradili z močnim in dolgim aplavzom. Koroško občinstvo je bilo navdušeno in ganjeno, kajti kdo ve bolje od njih, da naša pesem — slovenska pesem — s svojo svetlobo razbija temo mračnih predsodkov, daje ritem usakodnevnomu delu in spremlja našega človeka od rojstva do zadnjega utripa njegovega srca. Pomaga nam v iskanju lepote in resnice, daje oporo in novo življenjsko moč, plemeniti čustva in duha usakogar, ki se predaja čaru besede in zvoka, saj jo rojeva najlepši izmed vseh instrumentov — človeški glas, edini živi instrument.

Najboljše anekdote o Ksaverju Mešku

11. januarja je poteklo deset let, odkar je umrl zasanjani tenkočutni in svoj čas posebno med preprostimi ljudmi, zlasti med mladino tako čitani pisatelj-župnik Ksaver Meško.

28. oktobra tega leta pa bo poteklo sto let, odkar se je rodil, ta, tako skromni, pa prav zato tako veliki človek. Bil je eden izmed najčudovitejših ljudi, tih, skoraj redkobeseden, a vendar prisrčen, kar se le da.

Med prvo in drugo svetovno vojno so ga preganjali Nemci iz njegove tako ljubljene Koroške, ki mu je bila postala druga domovina — rojen je bil namreč v Slovenskih goricah.

Pisal je romane, povesti, drame, s posebno ljubeznijo pa dela za mladino. Kot vsi idealisti, je v življenju mnogo trpel in je bilo to čutiti za vsemi njegovimi besedami, čeprav je hkrati izžareval izredno vedrino. Ne more se reči, da bi bil humorist in da bi »rojeval« anekdote, vendar je bilo v vseh njegovih pripombah vselej nekaj, kar je zvenelo nekako vedro-aforsitično, čeprav včasih z otožnostjo prežeto. Najboljše anekdote o sebi pa ni rodil Meško sam, temveč Slovenski gledališki leksikon, ki je »pogruntal«, da se je rodil 28. X. 1974 (!), umrl pa je 11. I. 1964. Potemtakem se je torej rodil 10 let po svoji smrti. Ta tiskarski škrt je tako nehote povedal veliko resnico, da največji ljudje zaživijo ponavadi šele — po smrti...

Meška sem spoznal leta 1927 v Celju. Tedaj so izdali mojo prvo zbirko otroških pesmi. Prvi jo je ocenil v Slovincu prav Meško, ocena je bila laskava, in ko sem ga

na to slučajno srečal v Celju, sem se mu zanj zahvalil. Nekam zbežan sem se mu opravičeval, da bodo moje prihodnje pesmi že bolj dognane, trenutno da sem pač še nekoliko mlad. Meško me je očetovsko potrepjal po rami: »Mladost, mladi kolega v peresu, ni nobena napaka. Če pa je, potem je to napaka, ki je vsak dan — manjša!«

Kakšni dve leti pozneje sva se spet srečala. Potožil sem mu, da mi je nek kritik najnovejšo zbirko malo »okrtačil!« Meško se je nekoliko otožno nasmehnil: »Dragi mladi prijatelj: kritike ne ubijajo! Če bi namreč kritike ubijale, Cankar še svojega 20. rojstnega dneva ne bi učakal!«

V svojih rosnih letih, pa tudi precej časa pozneje, sem bil zelo »lasat« človek, mojo »nadstavbo« oziroma glavo je krasil pravi pragozd črne grive, ki se je seveda pozneje začela nevarno »krčiti«. Nekoč, ko so Meška v Selah nad Slovenjimi Gradcem obiskali neki mariborčani, jih je Meško vprašal, ali se na moji glavi »gozd« še zmeraj tako bohoti. Mariborčani so to zanimali. Nato jim je Meško naročil: »Naj se ne žalosti zaradi manj las na glavi, ni namreč važno, koliko ima kdo NA glavi, temveč koliko ima V njej!«

Zadnjič sem se srečal z Meškom v Užicah pozimi 1941/42, torej v najtežjih časih. Kar naenkrat se je ustavljal pred menoj ves shujšan, droban možak, ki je neprestano tiščal šal k vratu, da se mu ne bi videl duhovniški ovratnik. Bil je Meško, ki se je prebijal iz Bosne skoz Užice proti Beogradu. Nekje na poti so ga bili ujeli partizani in tedaj bi bil skoro ob glavo, ker je pač takrat tam veliko duhovnikov sodelovalo z ustaši. Rešil ga je nek mlad slovenski partizan, ki je tovarjšem povedal, kdo je pravzaprav

LIKOVNA UMETNOST:

Medaljer Vladimir Stoviček, umetnik evropskega slovesa

Hrvatsko numizmatično društvo v Zagrebu je izdalo čeden almanah del (umetnin) dveh uglednih kiparskih medaljerjev: Čeha (Slovenca) Vladimira Stovička in Hrvata Želimira Janeša, to je dveh zastopnikov starejše in mlajše medaljerske šole in dejavnosti.

Vladimira Stovička, ki je bil rojen v Boštajnu pri Sevnici leta 1896 in ki je študiral na likovni akademiji v Pragi, imenujejo veterana in mojstra medaljerske umetnosti v srednji Evropi, kajti njegove medalje so stvaritve visoke kvalitete. Že v Pragi, kjer je dovršil akademijo, je prejel več nagrad in priznanj. Potem se je še naprej usposabljal v svoji stroki v Italiji (Firenci) in Franciji (Parizu). Tu se je razvil v umetnika medaljerja klasične češko-francoske šole. In tej smeri je ostal zvest do današnjih dni, ko še vedno pridno ustvarja. Na žalost in v nesrečo mu je v zadnji vojni bilo uničenih mnogo umetnin. Kljub temu pa je njegov ohranjeni umetniški opus izredno bogat. Slovenci smemo biti ponosni na Stovička, ki se kljub češkemu poreklu šteje za našega narodnjaka.

Kaj je to medaljer? To je umetnik, ki izdeluje medalje. Ta umetnost je zacvetela v dobi renesanse in predstavlja docela novo odkritje in nepoznano obliko kiparskega oblikovanja. Njen zunanji videz in sestavni elementi so nedvomno identični z onimi proizvodi nekoliko stoletij starejše umetnosti kovanja novcev. Medalja si je osvojila njegovo okroglo formo, obdržala navado, da se na licu (aversu) reliefno oblikuje portretna podoba, na naličju (reversu) pa je značilno nakazana mnogovrstna alegorična vsebina. Prevzela je ta umetnost tudi navado, da so figuralni prikazi lica in naličja opremljeni s primernim besedilom, z imenom prikazane osebe ali z nekakim geslom. Prvotno je bila razlika med novcem in medaljo le velikost in namen. Med-

lja je bila večja, kar se pa namena tiče, je novce služil finančni plati, medtem ko je imela medalja (in še ima) spominski ali komemorativni značaj. Novec je bil izdelan v večjem številu, medalja pa le v enem ali manj izvodi. Nadaljna razlika je nastala v XV. stoletju, in se je očitovala tako da je medalja samo na eni strani bila izdelana in se je tudi oddaljila od okrogle oblike novca.

Moderno medaljerstvo beleži svoje velike uspehe v 19. stoletju. Znane so stvaritve naših hrvatskih sosedov, kot kiparjev Roberta Frangeša, Mihanovića in Rudolfa Valdeca, a njihovi učenci in drugi mladi kiparji 20. stoletja le spremljajo to veliko umetnost kot dodatni doprinos drobne plastike. Med njimi je zaslovel zlasti Ivo Kerbić, ki je izdelal več stotin medalj in plaket. Seveda je tudi Meštrovic z mojstrsko stilizacijo kreiral več reliefov. Njegov učenec je bil tudi naš prof. France Gorše. Pravo revolucionarno pot je ubral Vanja Radauš, ki si je tudi kamen izbral za svoje plastične zamisli.

Medaljska dela Vladimira Stovička, ki jih je dal na voljo za medaljersko razstavo, prikazujejo velikega mojstra s klasičnim znanjem, mojstra, ki si je dosledno ohranil skoz stoletja uzakonjeni postulat specifične skulptorske discipline. Izbral si je krožni format kot najbolj prikladen, da vanj vključi portret in besedilo in izrazi to, kar je potrebno. On študira svoje modele, ki se jim približa s simpatijo prijatelja in s svojo bistro psihologijo, da potem realistično in psihološko sugestivno oblikuje njih fizionomijo, dokumentira njih resničnost.

Vladimir Stoviček je priredil že veliko razstav doma in v tujini in povsod je žel veliko priznanja. Prav bi bilo, da bi tudi pri nas na Koroškem priredil kjerkoli svojo razstavo najpomembnejših medaljerskih umetnin!

Slikar Peter Lubarda — umrl

V Beogradu je v 67. letu starosti umrl akademik Peter Lubarda, eden največjih jugoslovanskih slikarjev.

Peter Lubarda se je rodil leta 1907 v Ljubotinjju v Črni gori. Srednjo šolo je obiskoval v Splitu, zatem pa se je vpisal na umetniško šolo v Beogradu, odkoder se je za šest let preselil v Pariz, kjer je istočasno študiral in razstavljal.

Svojo prvo samostojno razstavo je Lubarda imel leta 1926 v Rimu, nato so sledile razstave v Beogradu, Londonu, Parizu, Titogradu, Budali, Novem Delhiju, Bombayu,

Nišu, Skopju, Kragujevcu, Sao Paulu in Tokiu. Lubarda je za svoje umetniško delo dobil pomembne domače in tuje nagrade. Na svetovni razstavi v Parizu leta 1937 je dobil nagrado Grand Prix. Dve leti kasneje je dobil prvo nagrado na Internacionalni razstavi v Haagu, leta 1953 odkupno nagrado na II. bienalu v Sao Paulu ter leta 1955 prvo nagrado na III. bienalu v Tokiu. Med domačimi priznanji so prva zvezna in republiška priznanja Črne gore leta 1948, leta 1964 sedmojuljska nagrada Srbije in leta 1966 nagrada AVNOJ.

„Koroški otroci na jugoslovansko morje“

Kot v prejšnjih letih bo Avstrijsko-jugoslovansko društvo, na Koroškem, v okviru izmenjave šolarjev med Koroško in Slovenijo, tudi letos izvedlo akcijo „Koroški otroci na jugoslovansko morje“.

V okviru te akcije ima Društvo na razpolago veliko število počitniških krajev. Te ugodnosti se lahko poslužijo otroci in mladostniki od 7. do 15. leta starosti. Izmenjava mladine bo v poletnih mesecih — juliju in avgustu. Počitniška kolonija v Istri bo v treh turnusih, in sicer po lastni izbiri: v Kopru, Poreču ali Novigradu.

Posamezni turnusi so:

V Poreču od 22. julija do 10. avgusta; v Kopru od 29. julija do 17. avgusta; v Novigradu od 10. do 29. avgusta.

Cena, vključno stroški za vožnjo, znaša 1.410 šilingov. Člani Društva plačajo le 1.300 šilingov.

Prijave pošljite do 15. marca 1974, na naslov: Österr.-Jugosl. Gesellschaft, Landesgruppe Kärnten, Postfach 134, 9021 Klagenfurt-Celovec.

Prepozno došle prijave bodo upoštevali le, če so slučajno na voljo še prosta mesta.

Nastop koroških slovenskih pisateljev

Te dni so obiskali Maribor koroški slovenski literati: Milka Hartmanova, Andrej Kokot, Valentin Polanšek in Stane Wakounig.

Naši literati so se srečali z občinstvom na svojem nastopu v mariborskem študentskem domu, nato pa so se udeležili tiskovne konference ob izidu knjige „Slovenec sem“.

od Nemcev preganjani, zavedni slovenski pisatelj Meško. Tedaj mi je Meško takole potožil: „To je strašno: Bog se je trudil, da je iz kaosa ustvaril svet, zdaj se pa ljudje trudijo, da iz sveta napravijo — kaos!“

Danilo Gorinšek, Večer

Slovenec sem je tiskano delo revije Dialogi, ki je nastala z namenom, da bi v knjižni obliki, posredovali in ohranjali nekatera s posebnimi načrti pisana besedila. To je nadaljevanje knjižnice Dialogov, ki je nastala s knjigo Siti in lačni Slovenci. Uredništvo Dialogov se je v svoji drugi knjigi odločilo povabiti slovenske publiciste in pisatelje na pot po slovenskem zamejstvu, zapisi s teh poti, ki segajo na področje reportaže, eseja in pesništva, pa so zdaj zbrani v knjigi z naslovom „Slovenec sem“. S svojimi prispevki sodeluje 13 avtorjev, uredila pa sta jo Janez Švajncer in Vili Vuk.

Knjigo „Slovenec sem“ je likovno opremil akademski slikar Zmago Jeraž.

Otvoritev na novo urejene trgovine Mohorjeve knjigarne

Mohorjeva knjigarna sporoča, da se je preselila s trgovino na vogal cest Viktringer Ring 26 in 10.-Oktober-Straße.

Nudimo vam:

- RAZNOVRSTNE KNJIGE
- GRAMOFONSKE PLOSČE
- KASETNE TRAKOVE Z LEPIMI SLOVENSKIMI PESMIMI
- VSE PISARNIŠKE POTREBŠČINE
- DEVOCIONALJE
- SVEČE VSEH VRST
- RAZLIČNE SPOMINKE

Sprejemamo tudi pismena in telefonska naročila pod številko 82 6 69 (70 135), serija.

Na željo vam pošljemo naš cenik.

Trgovina je odprta:

ob delavnikih: od 7.30 do 12.30 in od 14.30 do 18.00; ob sobotah: od 7.30 do 12.00

■ Za vaš cenjeni obisk se priporočamo. Osebe trgovine se bo potrudilo, da boste zadovoljno postreženi.

Istočasno iščemo za našo novo trgovino dve vajenki. Nastop takoj. Interesentke naj se predstavijo v trgovini ob delovnem času.

Pliberk: Enotna lista zelo iniciativna

(Nadaljevanje s 1. strani)

prej tudi temeljito preštudirali osnutek proračuna, tako da smo šli podkovanani na obravnavo.

Župan je otvoril sejo in finančni referent je podal glavne točke proračuna. Za njim pa se je javil obč. odb. Stöckl, ki je pohvalil župana, da so dobili vsi obč. odborniki prepis proračuna. Pri tem pa je Stöckl najbrž pozabil, da smo ravno mi lansko leto zahtevali, naj pošljejo vsem odbornikom proračunske podatke, da jih doma lahko preštudirajo, da se lažje pripravijo. Mislim, da je ta pobuda tudi drugim odbornikom prav prišla. Inicijativa je bila naša in ne njegova, kot je on menil.

KLUB: V poročilu dnevnika Kleine Zeitung je bilo brati, da je bilo vodstvo zelo gibčno, se pravi, da je upoštevalo mnenja tudi drugih in spretno vodilo celotno sejo. Ali to drži?

TRAMPUSCH: Lahko rečem, da naši občinski odborniki dobro zasledujejo diskusijske prispevke. K vsaki točki zavzamemo stališče, če vidimo, da le ni tako, kot oni mislijo. Naši občinski odborniki so v tem oziru res na mestu, to je pohvale vredno. Če je treba, se takoj zglašijo in župan jim tudi dovolj, da se večkrat javijo.

V debati so že razni govorniki izrazili mnenje, da ravno zato, ker so v občini stranke skoraj enako močne, seje potekajo v dobri atmosferi, da drugod, kjer ima ena stranka večino, seje niso takšne.

KLUB: G. Kert, vi ste član slovenske frakcije in ste gotovo sopripravljali koncept, s katerim ste šli na obravnavo proračuna. Kakšen je bil ta koncept?

KERT: Najprej bi ponovil besede frakcijskega vodje, ki je povedal, da smo se dobro pripravili na to sejo, ker smo imeli na razpolago prepis proračuna. Naš koncept je bil: preštudirati postavke in ugotoviti pomanjkljivosti v primerjavi s programom frakcije. Opazili smo, da naši resorji niso dobili zadosti finančnih sredstev (kanalizacija, vodovod, varstvo okolja; občinski obrati in občinska poslopja). Tako ÖVP kot SPÖ, ki sta proračun skovali, vsaj osnutek, sta pozabili na varstvo okolja. Seveda smo se postavili za to zadevo.

Druge šibkosti smo videli v tem, da so določene točke prenizko dotirane — kar se tiče davkov iz obrti, obdavčenja pijač in nekaj drugih stvari.

Program EL je merilo

KLUB: G. mestni svetnik Vavti, vi ste soglasovali pri sklenitvi proračuna, v koliko vidite soglasja med proračunskimi postavkami in točkami iz programa EL?

VAVTI: Najprej bi poudaril, da vsebuje proračun samo najnujnejše izdatke, ki so večinoma vezani, za prosto razpolago je le malo denarja. Z našim programom, ali bolje, z njegovim okvirom se skladajo do od nas kritiziranih točk. Tako je Trampusch nakazal, da je bila velika zamuda, ko podjetje Gorenje ni smelo postaviti postojanke v Pliberku in s tem mnogim delavcem na

delajo. Vedno, kjerkoli smo v družbi, pride pogovor tudi na občinsko delo. Lahko rečem, naši sotrudniki so glede celotnega dela v občini na tekočem.

KLUB: Hvala za pogovor.

Poročilo Enotne liste Pliberk

V tej mandatni listi smo kot EL v občinskem odboru lahko zadovoljni. Nismo stavili pretiranih zahtev, zato pa smo tudi dosegli pri vseh frakcijah razumevanje. Tako smo npr. uspeli z najnujnim predlogom za javni telefon v Libučah. Navedli bi še cesto na Šmarjeto, ki pride v kratkem na obravnavo.

Kritični pretres proračuna

K skupini 0 (splošna uprava) je bil naš predlog, naj bi se odpisal t. i. „Jagdpatchschilling“ od dajatev posestnikov. Ta je bil zaenkrat od nadzorne oblasti zavrnjen, ker je menda proti postavi. Naš občinski odbornik Partl je opomnil občinski svet na številne druge nezakonitosti, ki pa pristojnim ne bodejo v oči, kot npr. neizpolnjevanje zakona o dvojezičnih napisih in opustitvi davka na t. i. depo-pivo.

Pri obravnavi prve skupine proračuna (javni red in varstvo) se je javil naš odbornik Kumer in govoril o potrebi po cestni razsvetljavi in prometnem zrcalu v Blatu.

Glede skupine 2, šole in otroški vrtci, je bilo nakazano, da stane vsak šolar na ljudski šoli mnogo denarja. Najdražje so šole z majhnim številom učencev. Šmarjeta: en otrok stane okoli 7.000 šil. Vsekakor smo v občini mnenja, da ukinitve teh šol ne pride v poštev.

Opozorili smo na drago vzdrževanje otroškega vrtca v Pliberku. Občina mora doplačati ca. 5.000 šil. letno za vsakega otroka. Ta vrtec dejansko obiskujejo samo otroci iz Pliberka in njegove bližnje okolice. Slovenskih otrok pa v njem zato ni dosti, ker je zaenkrat vzgoja le enojezična.

Zategadelj se je naša odbornica Valentina Kušej vneto zavzela za čimprejšnjo ureditev otroškega vrtca v Šmihelu pri Pliberku, ker je potreba posebno nujna.

Pri skupini 3 (kulturne zadeve) je Kert zahteval, naj se nakupijo letos za občinsko knjižnico tudi slovenske knjige, katerih v njej skoraj ni najti. Zavzel se je za ohranitev galerije Wernerja Berga, ker pomeni le-ta pomembno kulturno obogatitev.

Kar se tiče skupine 6 (zadeve gradnje in stanovanj), je Trampusch kritiziral v

proračunu prenizko predlagano vsoto, ker vsebuje ta vsota tudi plače delavcev in stroške strojnega parka. Domej je izjavil: Uvezave stranskih poti v deželne ceste so trenutno skoro kriminalne, ker so enostavno prestrme in lahko povzročajo prometne nesreče. Zahteval je čimprejšnjo odstranitev teh pomanjkljivosti.

Mestni svetnik Stanko Vavti je govoril k skupini 7 (javne ustanove in pospeševanje gospodarstva). Najprej je kritično zabeležil, da je finančni odbor popolnoma prezrl potrebo financiranja v zadevi zdravega okolja. Poudaril je, da je to kratkomalo blamaža, da EL pri tej točki ne more soglašati, ako občinski svet takoj ne odobri za to primernih sredstev.

V času, ko hočemo pospešiti tujski promet, je nujno potrebno, da ohranimo našo občino privlačno, za to pa je treba finančnih sredstev, je povedal Vavti. Naštel je nekaj konkretnih primerov, kako si to predstavlja. S svojimi argumenti je tako prepričal občinski svet, da je ta takoj sklenil — z glasovi vseh frakcij — 50.000 šil. za varstvo okolja.

Odbornik Ignac Domej, predsednik odbora za varstvo okolja, je podprl stališče kolega Vavtija. Jože Partl je nakazal, da je za plemensko živino predvidena doklada za krmo prenizka. Odbornica V. Kušej je nazorno predočila potrebo po izgradnji gasilskega doma v Šmihelu, ker stojijo tam tudi tovarne.

Skupina 9 (uprava financ in imetja): Mestni svetnik Trampusch je naštel potrebe svojega resorja in v tej zvezi dejal, da občina za to nima predvidenih zadosti sredstev. Najnujnejša je poprava streh na občinskih poslopih. Predlagal je financiranje teh potreb z dohodki iz občinskih gozdov.

● Ker pa so mnogi odborniki tožili nad slabim in šibkim finančnim stanjem občine, je Trampusch ob koncu debate vprašal občinski svet: Gospodje, ali nismo Pliberčani sami krivi, da smo danes med najšibkejšimi mestnimi občini na Koroškem?

● Pred nekaj leti smo imeli edinstveno priložnost, da bi dobili v našo občino obetajoč in močan obrat „Gorenje“. Kje so zdaj tisti, ki so takrat tako ostro protestirali proti temu? Naj pridejo zdaj sem in nam letno prinesejo tiste zgubljene milijone, ki jih pogrešamo. Tedaj so pravili, da nas hočejo rešiti, bili so polni idej, sedaj pa so onemeli!

-kl-

Gimnazijski ples 1974 - lepo uspel

Kot vsako leto smo maturantje 8. a in 8. b razreda Slovenske gimnazije v Celovcu tudi letos priredili že skoraj tradicionalni gimnazijski ples. Ker smo videli, da je za nas postala Kolpingova dvorana že premajhna, smo se letos odločili za večjo — Delavsko zbornico. Ta ples je imel nalogo, da se srečamo s starši, s profesorji, z znanstveniki in sploh s vsemi, ki simpatizirajo s slovenskimi dijaki.

Za dobro glasbo sta skrbela pop-ansambel „The Rollets“ iz Št. Vida ob Glini ter narodno zabavni ansambel „Murka“ iz Lesc. Po pozdravnem govoru, ki sta ga imela Franc Merkač in Monika Zeichen, smo začeli z dunajskim valčkom. Ansambela, ki sta se vsake pol ure menjavala, sta igrala brez odmora do pol dvanajstih.

Ob tem času nam je Alenka Inzko predstavila plesalca Benamina iz Južne Afrike, ki nam je ob spremljavi kitarista zaplesal španski-amdaluzijski ciganski ples „flamenco“.

Nato so zopet igrali „The Rollets“ do polnoči. V času, ko sta se ansambela malo odpočila, smo na dražbi prodali torto, sekt in nageljne.

Naš program je bil pri kraju in godba je donela po dvorani še do štirih zjutraj.

Odpravili smo se utrujeni, a vendar srečni in veseli nad dobrim uspehom domov.

Ob tej priliki se zahvalim vsem, ki so prišli na naš ples ter nas tudi finančno podprli; hkrati se zahvalim tudi tistim, ki se niso mogli udeležiti našega plesa, a so vseeno poslali denar na naš konto.

Iskrena vam hvala!

Za oba osma razreda:
Herman Grm

TINJE

Na pustno nedeljo smo imeli v naši fari kar dva očaka na parah. Umrli je bivši cerkovnik in organist Anton Keber, ki je dolga desetletja opravljal službo v cerkvi in svoje življenje končal s 87. letom. Položili so ga na starem cerkvenem pokopališču k večnemu počitku, ob strani pred par leti umrle žene France. V času dolgoletne službe je preživel štiri prošte, in sicer so to bili: Gregor Einspieler, Martin Erlich, Anton Benetek in Lenart Trabesinger.

Isti dan pa smo spremili tudi bivšega tinjskega župana Tomaža Osova na novo občinsko pokopališče. Osemnajst let je vodil tinjsko občino, ki je bila lani priključena velikovski občini.

Naj oba počivata v miru.

SPD Globasnica vabi na Suhadolčanovo komedijo za mlade

„Srečna hiša DOBERDAN!“

v nedeljo, 3. marca, ob 14.30 pri Šoštariju v Globasnici.

Gostuje gledališka skupina DPD Mežica-Prevalje. Prisrčno vabljeno!

Vesti iz Sel

Nezgod

Nesreča nikoli ne počiva, pravi pregovor. To je moral občutiti naš vrli in delavni gospodar **Tomaž Jug, pd. Spodnji Bošnjak**. V petek, 22. februarja, dopoldne je zopet učil mladega konja voziti, držeč ga za uzdo. Mlado, iskro žival je menda vprega ščegeta ob boku, da se je divje vzpela in potlačila gospodarja pod seboj. Pri tem je on zlomil nogo in več reber. Rešilni avto ga je kmalu odpeljal v bolnico. Želimo mu, da kmalu okreva in se vrne k svoji družini.

Kulturna prireditev

Vsako leto uprizoni naše prosvetno društvo na pustno nedeljo kako veseloigro, da nas spravi v dobro voljo. Tudi letos naj bi bilo tako. Igralci so že imeli vloge, a prišlo je vabilo, naj se naša folklorna plesalska skupina udeleži neke mladinske prireditve v Salzburgu. Mlade ljudi mika pogledati po

svetu, zato so se odločili iti in tudi v Salzburgu pokazati, kaj znajo. Zato pa niso mogli nastopiti v igri. Namena uprizoniti drugo igro z manjšim številom igralcev, zaradi prekratkega časa ni bilo mogoče izvesti. Ali naj torej letos pust obhajamo kar doma pri topli peči? Ne! Naši vrli pevci so se zavledli svoje kulturne dolžnosti in so organizirali lepo uspelo pustno prireditev.

Nastopili so: moški kvintet, ženski sekstet in fantovski zbor, vsi po dvakrat z venčki domačih, narodnih, tudi šaljivih pesmi, vmes pa so dvakrat starejši plesalci ob zvokih harmonike zaplesali narodne plesne in pokazali, kako so še vedno gibčni. Dekleta so izpolnile spored s šaljivim prizorom „Ančka“.

Po končani prireditvi se je številno občinstvo razšlo, med društveniki pa se je ob godbo in petju razvila vesela domača zabava. Tako smo popoldan in večer pustne nedelje veselo in koristno preživeli.

Svojemu bratu je rešila življenje

Trinajst let bo kmalu Tatjana, obiskuje drugi razred Zvezne gimnazije za Slovence. V šoli ni bila še nikoli zastavonosilka. Tudi letos ne. Skregana je z matematiko. — Kaj hočemo, Bog deli svoje talente po svojem okusu.

Predno je minuli četrtek morala k avtobusu in v šolo, je hotela za trenutek še preizkusiti svoje smuči, kajti padlo je nekaj tako težko pričakovanega snega. Ko je obuta v smučarske čevlje stopila iz hiše, je zaslišala od 150 metrov oddaljene Bele obupno klicanje. Takoj se ji je zazdelo: to je glas Mihca, njenega bratca, ki še ne gre v šolo. Sled njegovih stopinj je na novem snegu res peljala k vodi. Kljub težki obutvi je bila v nekaj skokih pri strugi in na jezcu.

Pod jezom v tolmunu, kjer je voda najbolj globoka je zagledala fanta, ki se je z rokami krčevito oprjemal korenine nekega štora, ki ga je voda od bogve kje naplavila in se tako držal z glavo nad vodo.

Marsikdo bi bil tu malo preračunal, kako bi mogel fantu pomagati. Ona je pa prav tu pokazala, kako malo ji je do računstva. Videla je fanta v stiski in se je vrgla z vrha v ledeno mrzlo vodo. Mogla ga je rešiti.

S tem svojim uspehom je Tatjana K. napravila „maturo“, ne sicer v učenosti, vsekakor pa v koristnosti za življenje. Postala je v očeh vsakogar, ki ve za njeno sebe prezirajoče dejanje visoko cenjena, za kar ji vsi iz srca čestitamo!

Danes obhaja svojo 65-letnico **Jože Wakounig, Kovač v Mlinčah**. Letos bo obhajal tudi „zlat jubilej“ kot kovač in 40-letnico, odkar je napravil mojstrski izpit.

Čestitkam se pridružujeta tudi NT in NSKS. Še na mnoga leta!

Objava

Po nalogu ministrstva za prosveto je določen čas vpisovanja v **Enoletno gospodinjstvo šolo in v novoustanovljeno triletno Strokovno šolo za ženske poklice šolskih sester v Št. Jakobu v Rožu, od 11. februarja do 1. marca**. Naknadne prijave se bodo sprejemale samo še v izjemnih slučajih.

V obe šoli so lahko sprejete učenke, ki so končale 8. stopnjo obvezne šole to je 8. razred ljudske šole ali 4. razred glavne šole ali gimnazije. Pouk je dvojezičen.

Prijavi naj bosta priložena krstni in domovinski list.

Priv. Fachschule für wirtschaftliche Frauenberufe des Konventes der Schulschwestern, 9184 St. Jakob.

Strokovna šola za ženske poklice šolskih sester, 9184 Št. Jakob v Rožu

ST. VID V PODJUNI:

Sadjarjem v opomin!

Znani sadjarski strokovnjak, naš rojak **Marko Polzer**, nam je poslal članek o sajenju sadnega drevja v letošnji vigredi.

Zaradi mile zime, tudi skoraj brez snega, je treba sadna drevesca takoj saditi, ker zaradi toplote popje odganja že od začetka februarja, in se drevesce najraje prime in raste, če še sploh ne odganja ali vsaj čim manj.

Kot kaže toplo vreme, bo letos sajenje mogoče samo meseca marca, in to čim prej tem bolje.

Drevesno jamo je treba skopati v premeru vsaj 1,50 m široko in 50 do 60 cm globoko. Vsadi se seveda drevesce samo tako globoko, da pridejo korenine v zemljo. Če korenine ne rabijo te globine, zasujemo v jamo pač toliko prsti prej. Da je gnojenje pri sajenju, pri naših ne preveč dobrih ali celo slabih zemljinah, potrebno, je umevno. Gnoj naj bo pomešan z zemljo in naj ne leži sam na koreninah. Lahko damo posamezna kalcijeva, fosforna in dušična gnojila oziroma polno gnojilo.

Da ne bi kdo zastoj prišel po sadna drevesca k meni, po tej poti sporočam, da za vigredno sajenje nimam več na razpolago ne jabolčnih ne češnjavih in mareličnih drevesc.

Za sedanje oziroma vigredno sajenje imam na razpolago samo: češplje, slive, hruške, orehe, maravdne, zgodnjo vinsko trto, ribezovo grmičje in grme kosmulje (mavhleja).

ZVEZNA GIMNAZIJA ZA SLOVENCE V CELOVCU

OBJAVA

Zvezna gimnazija za Slovence v Celovcu sporoča:

- Po posebnem odloku** Zveznega ministrstva za pouk in umetnost naj prijavijo starši svoje otroke, ki jih želijo dati v šolskem letu 1974/75 na gimnazijo, takoj po končanem prvem semestru tega šolskega leta, tj. od 9. 2. 1974 do najkasneje 28. 2. 1974, ravnateljstvu Zvezne gimnazije za Slovence v Celovcu. Ob prijavi za sprejem je treba predložiti ravnateljstvu spričevalo prvega semestra 4. razreda ljudske šole, rojstni list in dokaz avstrijskega državljanstva.
- Pravočasno prijavljeni učenci**, ki bodo ob koncu šolskega leta 1973/74 po oceni ljudskošolske konference sposobni za vstop v prvo vrsto glavne šole (ERSTER KLASSENZUG), bodo sprejeti na gimnazijo brez sprejemnega izpita.
- Prijavljeni učenci**, ki ne bi dosegli tako dobre ocene, bodo morali delati sprejemni izpit. Za sprejemni izpit, pri katerem bo izpitna komisija gimnazije presodila sposobnost učenca, bo treba otroka ponovno prijaviti v prvi polovici junija 1974. Sprejemni izpiti bodo en teden pred koncem šolskega leta.
- Konec maja 1974** bo vodstvo ljudske šole javilo gimnaziji učni uspeh vseh učencev, ki so se prijavili za vstop v gimnazijo. Nato bo ravnateljstvo gimnazije pravočasno obvestilo starše o sprejemu učenca oz. o potrebi prijave k sprejemnemu izpitu.
- Zakasnele prijave** bodo v izjemnih primerih še možne s posebnim dovoljenjem Deželnega šolskega sveta. Zato opozarja ravnateljstvo vse starše še posebej, naj ne zamudijo zgoraj navedenega roka za prijavo.
- Za vstop v višje razrede** je potreben poseben razgovor z ravnateljem. Prijave za sprejem v gimnazijo lahko opravite osebno v šolski pisarni ali pa se obrnete pismeno na naslov: Zvezna gimnazija za Slovence v Celovcu, 9020 Klagenfurt, Lerchenfeldstraße 22.

Ravnatelj dr. Pavle Zablatic, l. r.

99. dunajski mednarodni velesejem

OD 6. DO 10. MARCA. — KOROŠKA MOČNO ZASTOPANA. — ŠTEVILO INOZEMSKIH RAZSTAVLJALCEV PORASLO. — RAZNE POSEBNE RAZSTAVE

Predčerašnjim je zastopstvo Dunajskega velesejma pod vodstvom predsednika dvornega svetnika **Edvarda Strauša** povabilo koroški tisk in radio na tiskovno konferenco v zvezi z bližnjim pomladanskim velesejmom.

V svojem pozdravnem nagovoru je predsednik **Strauš** najprej predstavil dva nova člana velesejskega vodstva: ravnateljica sta postala **Alfred Draxler** in dipl. trg. **Alfred Hintschig**, oba že večletna sodelavca velesejma. Nato je poročal, da sta precejšnja škoda in razdejanje, ki ju je povzročil požar lansko jesen nekaj dni po zaključku jesenskega velesejma, bila že pred tedni v celoti popravljena, stavbni objekt v prejšnji obliki obnovljen, le glavni portal ali vhod je doživel precejšnjo izpremembo zaradi poznejše načrtovane dodatne izgradnje.

Nato sta oba nova ravnatelja poročala o podrobnostih letošnjega pomladanskega mednarodnega velesejma. Iz tuzemstva je 2008 razstavljaljajočih tvrdk oz. podjetij; od teh jih prihaja 43 iz Koroške. V okviru koroškega Instituta za pospeševanje gospodarstva (WIFI) razstavlja 23 firm. Zasluga tega zavoda je posebno v tem, da si iz leta v leto prizadeva, da obiskovalce Dunajskega velesejma čim bolj seznanja s koroškim gospodarstvom, industrijo, obrtjo itd. Predsednik dvorni svetnik **Strauš** je izrekel temu zavodu še posebno pohvalo za visok nivo te razstave. — Iz inozemstva prihaja 1494 proizvajalnih firm (zastopanih po 937 razstavljalcih) iz 33 držav, torej 10 več kot na lanskem pomladanskem velesejmu; temu odgovarjajoče je tudi število razstavljaljajočih podjetij iz inozemstva višje, in sicer za 37.

Kot znano, se pri obeh velesejmih — pri mladnem in jesenskem — nekatere stroke menjajo glede obsežnosti razstave; tokrat je poudarek na **gradbeni stroki**, katere razstavišče obsega 70.000 m² s 300 razstavljalci. Za časa velesejma bo tudi enodnevni **gradbeni simpozij**, na katerem bodo zainteresirani obiskovalci lahko izmenjali svoja mnenja in dobili strokovne nasvete. Manjkala tudi ne bo **razstava raznega pohištva**, talnih in stenskih oblog. V severni hali bomo videli številne domače in tuje **stroje in orodje za obdelovanje lesa**.

Zelo obširen je tudi sektor **elektrotehnike in elektronike** (400 razstavljalcev) z najnovejšimi pridobitvami na tem področju. Nič manj zanimiv ne bo pogled v razstavišče **kurilnih, ogrevalnih, prezračevalnih in sanitarnih naprav**; prav tako tudi ogled vsakovrstnih predmetov za dopust in turizem: potrebščine za camping, čolnov, motorjev za čolne itd.

Člane „zelene bratovščine“ naj opozorimo na posebnost na tem velesejmu: Nižjeavstrijska lovska zveza je ob priliki svojega 25-letnega obstoja uredila zanimivo **lovsko razstavo**. — Tudi za **kmete** bo dovolj zanimivega: vsakovrstni poljedelski in gozdarski stroji in orodje in razstava pitovnega goveda. — Zanimiva je posebna razstava Dunajskega instituta za pospeševanje gospodarstva „**Steklo danes**“. — Nemajhno po-

zornost vzbuja razstava iznajditeljev raznih novitet in lastnikov novih patentov.

Da ne bo ženski svet prikrajšan, so poskrbeli številni razstavljalci **kožuhovinarstvih in usnjenih izdelkov**, ur in dragocenega, a tudi cenenege nakita, vsakovrstnega gospodinjstvenega orodja, strojev in potrebščin, kozmetike, parfumerije itd.

Vidimo torej, da bo vsak obiskovalec tega velesejma lahko marsikaj našel, kar ga bo zanimalo, kajti nikjer v Avstriji se mu ne nudi taka prilika, da bi lahko na tako zaključnem prostoru videl tako mnogoštevilno razstavo vsakdanjih potrebščin. Kot že omenjeno, traja velesejem od 6. do 10. marca, razstava pohištva pa že od sobote, 2. marca.

Spored pevskega koncerta v Domu glasbe

I. DEL

Graški študentje in salzburški bogoslovci ZDRAVICA (France Prešeren — U. Vrabc)

„Lojze Bratuž“
AD TE, DOMINE (A. Scarlatti)
CONFIRMA HOC DEUS (J. Gallus)

„Jakob Petelin-Gallus“
AVE VERUM CORPUS (W. A. Mozart)

Graški študentje in salzburški bogoslovci QUAM GALLINA (J. Gallus)
OJ TRIGLAV MOJ DOM (Slavin — J. Aljaž)

„Lojze Bratuž“
JUTRANJA PESEM (M. Tomc)
BELOKRANJSKA BALADA (V. Vodopivec)

„Jakob Petelin-Gallus“
VUŠTNEJŠA JA NI
(koroška narodna — prir. M. Tomc)

„Lojze Bratuž“
KJE DOM JE MOJ (J. Skroup)

„Jakob Petelin-Gallus“
Ziljski narodni, po zapisu Fr. Marolta prir. R. Gobec:
SVA Z LUBCO NA JARMAK HODIVA
V CELOVCU LEPO PAVKAJO

II. DEL

„Lojze Bratuž“
ROŽICI (J. Laharnar)
KAJ PA TI FANTIČ (narodna — prir. M. Filej)
BLEDA LUNA (B. Šček)
STOJI NA BREGU DEKLE (B. Šček)

„Jakob Petelin-Gallus“
OJ, TE MLINAR
(koroška narodna — prir. Luka Kramolc)
ROŽMARIN — SPOMIN
(narodna iz Libuč — prir. Fr. Cigan)

Graški študentje in salzburški bogoslovci MAJOLKA (narodna — prir. Fr. Cigan)
RIBNIŠKA (narodna — prir. Fr. Marolt)
MLATIČI (K. Mašek — B. Potočnik)

„Lojze Bratuž“
NA GORENJSKEM JE FLETNO
(narodna — prir. J. Močnik)
POJDAM V RUTE
(koroška narodna — prir. J. Močnik)

„Jakob Petelin-Gallus“
PA SE SLIŠ (primorska narodna — prir. K. Pahor)
„Lojze Bratuž“
LIPA (D. Jenko)
JANIČAR (A. Aškerc — M. Tomc)
„Jakob Petelin-Gallus“

Teppichknüpfen ein ideales Hobby! Große Auswahl, fachkundige Beratung in der **Wollbar** bei der Kapuzinerkirche, Klagenfurt.

Sattler bekannt durch Leistung! **Sonderangebote für Taufpatinnen**: Mädchen-Jersey-Kleider, lange Ärmel, Größe 6—12 nur S 149.—; Baby-Dralon-Pullis und Jäckchen nur S 35.—; Kinder-Jean-Latzhosen nur S 75.— bei **Sattler** am Heuplatz, Klagenfurt.

Pustna prireditev gospodinjske šole v Št. Rupertu

O PUST, TI ČAS PRESNETI

TAM, KJER JE NEDOLŽNO VESELJE DOMA

Preteklo nedeljo so šentruperške učenke priredile prav prijetno zabavo, ki je privabila na lice smeh, v srce vsakogar pa zadovoljnost, ki nam jo v teh razburkanih časih tako manjka. Dvorana je bila nabito polna. Sicer pa na pol prazne še nisem videl, v tem četrstoletju, ko obiskujem, to hišo kulture, gospodinjsstva, narodne in verske omike.

Program je bil pester. Za ugod so nam učenke pod taktirko šolske sestre zapele dve pesmi, potem pa so se vrstili prizori, ki so se odvijali kot namazani. Da, namazan jeziček so imele te Evine hčere res. Najbolj pa tista, ki je pripravila »nebeško torto«. Da, da, ste že prav čitali. Nebeško torto po receptu kuharice, ki je bila uslužbenica na samem cesarskem dvoru. Ker pa je to kuharsko knjigo prejela kuharica z masnimi rokami, so se tu in tam lističi sprijeli, in začimbe so se zmešale, da je prišlo med prave začimbe tudi nekoliko čebule, česna, rdeče paprike, hudega hrena, ki je rastle v ilovici, nekaj pfeferona preko vseh vrst redkvic do žabjih krakov in mogoče še kaj, kar je napravilo peklenško torto, katere bi se v velikem loku izognil še Lucifer z vsemi rogači.

Sem in tja malo za šalo, vse je bilo posrečeno, tudi pri tisti, ki bi rada spreobrnila svojega moža in ga po nasvetu čarodeja vlekla za roko trikrat okrog mize, morala pa bi ga štirikrat. Tudi prizorček s stavo, ko je deset minut spremljal z roko nihalo na uri, za hrbtom pa mu je čarodej pokradel vse. Tudi mutasti (nemi) je spregovoril, ko se je do dobrega najedel; nič čudnega, saj

je pogoltnil kar pol krapa naenkrat. Za nameček sta dve pesmi zaključili res bogat spored, ki je izvaljal pri zadovoljnem občinstvu mnogo smeha.

Ob tej priliki vas moram, cenjene bralce Našega tednika, opozoriti na razstavo, ki bo meseca maja, da si jo ogledate, ampak ne samo starši deklet, temveč tudi drugi, posebno pa za ženitev zreli mladeniči. Bodimo človeški in priznajmo, da gre ljubezen skozi želodec. Vloge ne igra tukaj bogatija, temveč znanje, ki so si ga pridobile pri kuhanju, peki, pranju, likanju, sobnem čiščenju, šivanju, ročnem delu in seveda vsa hlevska dela pri govedu in prašičih kot pri kuretini, sploh vse kar spada h gospodinjsstvu. Vsemu pa daje pečat molitev združena z delom, ki naj ne izgine iz naših domov, saj kjer je vera, je tudi zadovoljnost in s tem tudi sreča. Še nobeno deklet se ni kesalo, ko je prestopilo ta prag, nasprotno, ko bodo mamice pri pregledu čipkastih prtov, otroških oblek tja do narodnih noš prišle do prepričanja, da izdatek za pol leta te korsitne šole v primeru kar so naredile res ni bil velik. Ko pa bodo korakale mimo peciva v mnogih oblikah, takrat bo nebeška torta izzivala, da bodo tleskale z jeziki. No, in fantje, tudi ti bodo videli, kaj zmore deklet, ki je absolviralo to gospodinjsko šolo. Ne, niso one razstavljene, temveč njihovo delo, ki bo pričalo, da bodo bodoče žene in matere v stanu držati tri ogle pri hiši in še četrtega, če je mož odsoten.

Šolskim sestram in dekletom prisrčen pozdrav!
R. K.

„Moja hčerka bo stara petnajst let. Mislim, da je že čas, da se z njo pogovorim o nekaterih stvareh. Samo ne vem, kako bi to najbolje naredila.“

„Čisto preprosto: delaj se, kot da veš vsaj toliko kot ona!“

„Našega otroka smo končno odvadili grizenja nohtov.“

„Kako pa?“

„Kupili smo mu čevljičke.“

„Težki časi so prišli,“ je rekel ribič svojemu sosedu in po petih urah zamenjal črva na trnku.

„Moj pes je tako pameten, da vedno pozvoni, ko pride domov. Pa vaš?“

„Mu ni treba. Ima ključ od stanovanja.“

Škot je pisal uredništvu nekega časopisa: „Če boste še naprej objavljali smešnice o Škotih, si vašega časopisa ne bom več sposojal pri sosedu.“

SAK se pripravlja na vigredno sezono

Z ostrim treningom se je pri SAK začelo resno delo za vigredno sezono. Ta trud naj pripelje slovensko moštvo k zaželenemu cilju, namreč končno le osvojiti prvo mesto v svoji ligi. Da se bo ta cilj lažje uresničil, se je SAK ojačil z dvema novima igralcema. Izvrstni obrambni igralec Franc Županc iz Mislinja in vratar Stanko Hočev var bosta SAK pri tem cilju z vso močjo pomagala.

Trening se je začel že v začetku januarja. Vodili so ga izmenoma Karl Nežmah, Jožko Wrolich in Anton Malle.

Karl Nežmah nam je organiziral za 23. in 24. februar dve tekmi v Jugoslaviji.

Prvo igro v letošnjem letu smo igrali v Šoštanj proti NK partizan Šoštanj. Igro smo zgubili z 2:1 (1:1). SAK je igral lep nogomet in vodil z 1:0; gol je dal Singer. Toda pred golom so naši napadalci odpovedali in zaradi tega smo igro tudi izgubili.

Igrali so: Hočev var, Hribar, Županc, Nežmah, Janez Pandel; Peter Waldhauser, Wrolich, Marijan Pandel; Singer (Hobel), Ferra in Volti Waldhauser.

V nedeljo smo igrali proti Rudarju v Velenju, nekdanjemu klubu našega trenerja Karla Nežmaha. Utrujeni še od igre proti Partizanu, si nismo pričakovali veliko in smo podlegli z 2:0 (0:0). Nismo igrali tako slabo kot kaže rezultat, ampak videlo se je, da imamo še premalo moči za dve tekmi v dveh dneh. Pri tem je treba pohvaliti novega vratarja, ki se nahaja v zelo dobri formi in je gotovo eden najboljših vratarjev v naši ligi. Igrali so: Hočev var, Hribar, Županc, Lampichler, Wošic (Janez Pandel); Wrolich, Peter Waldhauser, Marijan Pandel; Singer (Lipusch), Ferra, Volti Waldhauser (Hobel).

Prihodnjo soboto pa nadaljujemo naš pripravljalni program s tekmo proti Bilčovsu.

Otvoritev otroške vasi SOS na Daljnem vzhodu

OTROŠKA VAS V DAKI

Pred kratkim je bil Hermann Gmeiner v Daki, glavnem mestu Bangladeša, kjer je v navzočnosti vidnih osebnosti dežele odprl veliko otroško vas SOS za vojne sirote. Mednarodna organizacija otroških vasi SOS je bila, po zadnji indijsko-pakistanski vojni, prva socialna organizacija, ki se je na kraju samem zavzela za uboge vojne sirote. Tisti otroci, ki so bili doslej nastanjeni v začasnem domu, so se sedaj preselili v novozgrajeno otroško vas SOS v predmestju mesta Dake. Otvoritvi je prisostvovala predstavnica avstrijske zvezne vlade, veleposlanka v Indiji, gospa dr. Erna Sailerjeva. Financiranje gradnje in vzdrževanje te otroške vasi „Rešite otroka“ v Bangladešu so omogočili prijatelji otroških vasi vsega sveta.

Obnovo tega načrta kakor tudi izšolanje domačih mater otroške vasi je vodil avstrijski izvedenec za otroške vasi, ki je sam kot sirota odrasel v otroški vasi v Imstu na Tirolskem.

KRALJICA SIRIKIT SE VESELI: HERMANN GMEINER IZPOLNIL OBLJUBO

Ob priliki prvega državnškega obiska v Avstriji leta 1964 se je siamski kraljevski par seznanil tudi z Gmeinerjevo otroško vasio SOS. Zlasti je bila kraljica Sirikit

navdušena, ko jo je Hermann Gmeiner seznanil s podrobnimi cilji otroške vasi „Rešite otroka“. Tedaj mu je kraljica obljubila, da bo tudi v svoji deželi ustanovila tak vzorec za mladinsko skrbstvo.

Pretesljiva revščina otrok od vojsk in nemirov obiskanih sosednjih dežel, se je Gmeiner odločil najprej za postavitve velikih načrtov v Vietnamu, Bangladešu, Indiji in Indoneziji. No, in sedaj, po desetih letih je Hermann Gmeiner le izpolnil obljubo tudi v Tajski in zgradil tam lično otroško vas SOS v predmestju prestolnice Bangkoka. Sam glavni tajnik Organizacije združenih narodov dr. Kurt Waldheim je za načrt vasi osebno položil temeljni kamen spomladi leta 1973. Otroška vas SOS šteje dvajset družinskih hišic. Kot poročajo iz kraljevske hiše, naj bi ta vas skrbela za celotno mladinsko skrbstvo Tajske.

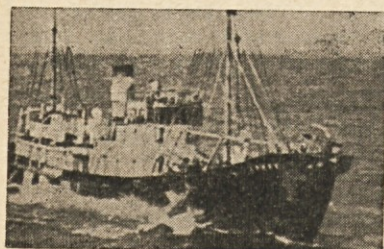
Obnovo te 18. daljnovzhodne otroške vasi „Rešite otroka“ in izšolanje siamskih mater otroške vasi SOS je vodil nekdanji deček-sirota otroške vasi SOS iz Imsta na Tirolskem, ki deluje kot izvedenec za otroške vasi.

Vas so financirali skoraj izključno prijatelji otroških vasi SOS v Zvezni republiki Nemčiji in deželah Skandinavije.

Naslednji Gmeinerjev cilj je zgraditi otroške vasi še v Indiji, Indoneziji in Vietnamu.

BORIS PAHOR:

16

Parnik trobi nji

Povedala je tako, kakor da prepoveduje vsemu ozračju okoli sebe kakršnokoli pripombo ali ugovor, prav tako pa tudi vsakršnen namig k sočustvovanju. In Danilo je molčal. Slonel je s komolci na ograji in gledal predse. In dobro ji dé, da tako resno strmi predse; saj pravzaprav skoraj nič ne vé o nji, nji pa se zdi, da mu samo prikljče v spomin s časom obledele podobe, če mu kaj reče. In zaveda se, da ne bi znala prenesti dolgega izpovedovanja in da Danilo najbrž za to ve ali vsaj sluti.

Pluli so mimo Barkovelj. Od portiča leno polzi navkreber ozka bela pot po travnatem pobočju Trstenika, in dokler ne prispé na vrh, je podobna jegulji, ki je ušla z majhnega ribjega trga za barkovljanskim vrtom. Ob zavojih te poti so drobne hiše bele kakor jadra; v portiču so čolni zeleni in modri, tisti poveznjeni pa kažejo katanizirano dno. Na obrežju so razpotegnjene mreže od drevesa do drevesa in ribiči, ki sedijo po tleh in jih šivajo, imajo porjavelo in gladko kožo na prsih in laktih.

A že se počevno oddaljujejo od brega in od Miramara; na krmi krotko čepi trobojnica, vsa črna od saj, ki jih pošilja dimnik, samo kdaj komaj vidno vztrepetava, kakor da zastoj skuša premagati žalovanje, v katero so jo ovili.

„Tukaj ob miramarskih vrtovih smo se kopali,“ je rekla. „Ko smo se spet vzpenjali v breg, smo zavidali tistim, ki so lahko ostali.“

„Za nas, meščanske otroke, so bila tista leta edina, ki so bila nepokvarjena. Kljub terorju, ki smo mu bili priča,

ko smo začeli hoditi v šolo, smo bili premladi, da bi vedeli za sledove, ki nam bodo od tega ostali. Cvrli smo se na pesku, da smo bili kot kuhani raki, se metali s školjev v vodo, da smo zaradi prevelike prešernosti večkrat podrgnili z nosom po dnu. Ko pa smo odrasli in bi morali že biti odločni fantje, smo se nerazločno zavedeli, da smo še zmeraj kakor dečki, ki naskrivaj opazujejo ude dekleta, ki se sonči na produ.“

Imela je vtis, da ne govori o sebi, ampak da bi rad orisal splošen položaj v času svoje mladosti; v njegovih odločnih potezah ni nobene črte, ki bi dopuščala misel na nedoraslost, o kateri je govoril.

„V Grljanu smo znesli vkup morskoro travo in napravljene kose lesa, da smo zanetili ogenj, ker nam je bilo avgustovsko sonce premalo žareče.“

„In kočje iz kamnov?“ je rekla.

„Da. V poseben užitek pa so bili kosi plutovine, ki je tlela in iz katere se je cedil katran; zaradi nje se je vzdigoval iz grmade gost dim in se valil na morje.“

Vtaknil je čevljev v mrežo ograje in ga sklonjen opazoval.

„Koče iz kamnov, si rekla. Saj. In najbrž se tudi drugod dečki s tem zabavajo, a mi smo vendar bili kakor Robinzoni na domačem produ.“

Odtegnil je čevljev in zravnal telo, ne da bi vzdignil komolca z ograje.

„Samo da se takrat tega stanja nismo zavedali; šele kasneje smo ugotovili, da je bilo do leta osemnajstega vse kakor v črnem predoru, a ko je kazalo, da smo iz avstrijskega predora spet prišli na sonce, se je začel ta sedanj, dosti bolj temni predor. To spoznanje je potem žal razveljavilo tudi tiste kočje iz kamna, ognje in morske konjičke, ki jih je oseka pustila na pesku.“

Obrnil se je k nji.

„Ne vem, ali sem pravilno povedal svojo misel. Gre za to, da odrasel človek zdaj kazí s svojimi izkustvi svoja deška leta s tem, da jim vceplja sedanje doživetje nesvo-

bode. Godi se nam nekako tako kakor tistemu, ki je dolga leta živel v lepem vrtu in je ob nekem daljšem sprehodu spoznal, da je park ujet v zidovje neslutene zapora.“

„Edini razložek je ta, da se pri nas kletka na eni strani odpira na morje,“ je rekla.

„To je naša sreča in tolažba, obenem pa naša poguba, ker nas obmorsko mesto mehkuži in presnavlja.“

Zdaj je parnik plul že daleč od brega, Sesljski zaliv se je skrila za obronkom, Devin se je utapljal v prosojnem mrču, ki je začel že oblegati tudi grajski zid.

„Edino sredstvo, s katerim lahko rešuješ pristno bistvo predmetov, kakršno nudi otroštvo, je vztrajna zavest upora; samo ta sproti duši in uničuje pridih, ki se v suženjskem ozračju kakor strupeni plin vseva in stvari.“

Pomislila je na občudovanje, s katerim je nekoč v Milanu sprejemala poročila o ljudeh, ki so kljubovali in kovali zarote, potem je na Krasu zavoljo Faninega življenja imela skoraj občutek ljubosumja, ko je nepričakovano vznikla vest o drznem snovanju, prav tako prvi čas bivanja v Trstu; zdaj je ta občutek manj živ, ker se je medtem približala skupini razgibanih mladih ljudi, a zaveda se, da ji vsak namig na skrite upornike še zmeraj rodi val nerazločne, zakrite zavisti.

„Napisana beseda menda še najbolj vrne človeku izgubljeni okus po stvareh, ki ga obkrožajo,“ je rekla in mislila na revijo, ki je o nji povedala Vera; in zdi se ji, da se s sodelovanjem pri tem tudi sama lahko prišteva k tistim, ki se niso vdali, obenem pa jo prevzema neznan nemir ob pričakovanju Danilovega odziva.

Ozrl se je, ker njen stavek ni bil dokončan.

„Mislim na vrednost, ki jo ima za tistega, ki jo je opisal, stiska mladih ljudi v plesnivem zavodu, medtem ko istrska pokrajina odsotno pričakuje prebujenja.“ Čutila je njegov pogled na sebi, a je zrla v penaste črte, ki so počevno gubale vodo. „Da, na neki način, vsaj meni se tako zdi, je z opisom dijakov, ki so prepuščeni na milost in nemilost Robespieru v črnem talarju, bolj zadostil potrebi po uporu kakor z opisom nezlomljivega škofa.“

DOLGO V NOČ

»Četrtek večer domačih pesmi in napevov je končan, želim vam še naprej prijeten večer!« Tako je izzvenel prijazen glas radijskega napovedovalca. Zavrtela sem gumb pri sprejemniku in v sobi je nastala tišina, ki jo je motilo le tiktakanje stare stenske ure.

Medtem ko je igral radio, je dedek ležal na topli peči. Sedaj pa se je počasi dvignil in sedel na peč, se malo odkašljal ter se sam pri sebi zadovoljno smehljaj.

»Aha, zdajle se je pa dedek spomnil na kakšno prijeto iz svoje mladosti,« sem se razveselila njegovega vedenja v upanju, da me še naprej čaka prijeten večer ob poslušanju njegove zgodbe. Nisem se motila — dedek je začel pripovedovati:

»Saj je lepo, ko takole igra radio, ampak, ko sem bil jaz mlad, ko smo se fantje zbrali pod košato lipo ob vaškem znamenju in zapeli pod zvezdnato nebo, o, takrat je bilo še lepše! Ko sem zdajle poslušal v radiu pesem o Katricu, sem se spomnil tistega večera, ko je Hrastarjev Tonček klical Boštjanovo Katrico.

Takrat fantje nismo bili v službah, kakor so zdaj. Delali smo doma na polju in v gozdu. Večji gruntarji so imeli hlapce, bajtarski pa smo tu in tam ujeli skromen zasluzek na kakšni dnini. Četudi smo trdo delali, nikoli nismo bili toliko trudni, da bi se ob določenih večerih ne zbrali na vasi. Najprej smo peli, potem pa se razšli, nekateri pod okna klicat dekleta; kdor ni imel dekleta, pa na seno spat.

Hrastarjev Tonček je bil bolj plah fant. Toda zelo rad bi se bil pridružil našim večerom, ker je zelo rad pel. Ložarjev Filip, sin največjega gruntarja v vasi, se je kar sam postavil za vodjo naše fantovske družbe. Filip ni maral Tončka. Vsi drugi, ki smo vedeli, kako Tonček lepo poje in kako je miren, smo ga imeli radi. Na naše zahteve se je končno tudi Filip podal.

»Fant mora znati tudi deklo poklicati. Če se Tončku oglasi Katrica, bo lahko hodil in pel z nami!« je odločil Filip.

Boštjanova Katrica je bila najlepša, a tudi najbolj zgovorno deklo v vasi. Za vsakega je imela prijazno besedo. A le podnevi. Ponoči pa je niso omajali ne vzdihne ne prošnje ne grožnje — Katričino okno je bilo gluho za vse.

»Le zakaj si mu izbral Katrico? Najbrž si že tudi ti zastoj vzdihoval pod njenim oknom?« smo planili fantje.

Toda Filip se ni dal omeščati. Dva prijatelja sta odšla klicat Tončka, ki je že ležal v svilih v senu in otožno pričakoval, kdaj se bo oglasila fantovska pesem, ki bi se ji tako rad pridružil.

Tonček bi najraje zavriskal, toda midva, ki sva Katrico že poznala, da se noče oglašiti, sva dvomila v Tončekov uspeh. Pri vaškem znamenju smo se še malo posvetovali, potem pa tiho in oprezno spremljali Hrastarjevega Tončka pod okno Boštjanove Katrice.

Drugi smo ostali skriti v senci, Tonček pa se je počasi bližal z mesečino osvetljeni hiši. Srce mu je razbijalo. Kako tudi ne: Katričino okno je bilo tik nad očetovim. Najprej je vrgel nekaj kamenčkov v okno in poltiho poklical: »Katrice, ne zameri!« Okno je ostalo gluho.

»Aha, saj zna!« se je škodoželjno režal Filip.

Ob Boštjanovi hiši je rastle vinska trta, ki je bila razpeljana po ogrodju ob steni. Tonček je pričel tiho in previdno plezati po ogrodju. Skoraj je že dosegel Katričino okno. Potihoma ji bo povedal, zakaj jo kliče in se mu bo oglasila, smo želeli nje-

govi prijatelji. Tedaj pa — ojoj: ogrodje je bilo staro, trta je bila tisto leto zelo bogato obložena z grozdem in leta pod Tončkovimi nogami je imela preveč teže, zlomila se je. Tonček je naglo zgrabil drugo lato z rokami, a tudi ta ni imela nič usmiljenja s Tončkom, tudi ta se je zlomila. Tonček je zaman krilil z rokami in iskal opore in, preden se je zavedel, kaj se z njim dogaja, je že sedel na tleh pod oknom. In se še ni utegnil pobrati s tal, ko se je odprlo Katričino okno, prikazala se je Katrica, ploskala z rokami, vriskala in klicala: »Živio, živio, odlično plezaš!«

Tonček je nalašč malo posedel na tleh, potem pa se je dostojanstveno postavil na noge ter zaklical fantom, ki smo še vedno ždeli skriti v senci:

»Zdaj je pa Katrica pokazala, kdo je pravi fant! Vam drugim se še oglasi ne, meni pa ploska. Zdaj pa le zapojmo!«

Tisti večer smo peli dolgo v noč. Preden smo se razšli, smo zapeli še tisto, ki jo je imel Tonček najraje: »Oj mladost ti moja«. Tonček je postal vodja naših fantovskih pevskih večerov. Za slovo smo vselej še zapeli njegovo »Oj mladost«, dokler ni izbruhnila vojna in se je mladost Hrastarjevega Tonča končala na bojnem polju v Galiciji...«

Dedek je utihnil, v očeh pa mu je lesketalo nekaj vlažnega, ko je poltiho še ponovil: »Oj, mladost ti moja!«

A. S.

SREČANJE

Tesno objeta sta plesala ob nežnih zvokih harmonike. Plesišče je bilo nabito polno, zrak pa je bil nasičen s cigaretinim dimom in raznimi osvežili. Bojana je hotela ven, na svež zrak, da bi se vsaj za trenutek nzebila morečega občutka. France se je igral z njenimi lasmi, njen pogled pa je kakor prikovan obstal na sosednjem paru. Ne, ni se zmotila. Bil je Jože, ob njem pa rjavolaso deklo v dolgi večerni obleki. Jože, fant s temnimi kodrastimi lasmi in tako lepimi modrimi očmi! Njuna pogleda sta se srečala, toda on se je obrnil v stran.

»Spoznal me je,« je pomislila in grenko razočaranje ji je napolnilo srce. Med njima je bilo že davno vsega konec in Bojana se je sprijaznila s tem. Toda sedaj je spoznala, da ga nikoli ne bo mogla popolnoma pozabiti. Spomin na prvo ljubezen bo vedno ostal na dnu njenega srca. Pozabila je, da je na plesišču, njene misli so zaplavale daleč v preteklost.

Spoznala sta se pred dvema letoma. Bila je to ljubezen na prvi pogled. Sprehajala sta se po parku, poslušala plošče in hodila v kino. Bojana

je bila srečna. Nikoli ni pomislila, da bi lahko karkoli skalilo njuno ljubezen. Toda sreča je opoteča. Skupaj sta bila le leto dni. Nenadoma pa si je Jože zaželel več, mnogo več, kakor mu je lahko dala Bojana. Že pri prvem poskusu je grobo odrinila njegovo roko. Užaljen se je umaknil. Bojana je pričakovala opravičila, toda Jože je molčal.

»Kaj premišljuješ?« je Bojana prva prekinila morečo tišino.

Nasmehnil se ji je in jo dolgo nepremično gledal. »Zakaj si takšna? Mar misliš, da te bo kaj manj, če te malo pobožam?«

Odkimala je.

»Bojana... Si ti nikoli ne zaželiš popolne ljubezni, ljubezni v pravem smislu besede?«

Bojana ga je presenečeno pogledala. Takih besed pri njem ni bila vajena.

»Ne!« mu je mirno, a odločno in ponosno odgovorila.

»Seveda ne, če me nimaš rada.«

»Ne, ni to. Vzroki so čisto drugačni.«

Ni mu pripovedovala, kakšni. Pričakovala je, da jo bo razumel brez besed. Tako rada bi mu

LEV DETELA:

Žalostna zimska pesem

Zima ima slepo oko,
zima ima črno nebo.
Topla peč je ugasnila,
prišla je kruta zima.

Zima ima pepelnat obraz,
zima pride danes v vas,
zima brez nosa in las,
tedaj je po nas, po nas!

Zima potrka na vrata,
vrana trikrat zakraka.
Mi si natočimo vina,
tedaj ko pride kruta zima.

rekla, da ga ljubi, ljubi, kakor še ni ljubila nikogar, toda ponos ji tega ni dovoljeval.

»Premisli in mi povej,« ji je dejal tedaj.

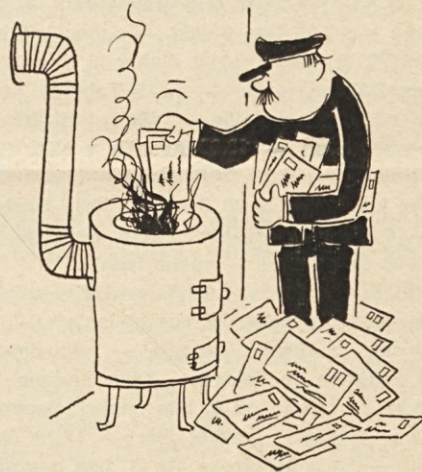
Premisli, premisli... Kakor da ni o vsem že dovolj dolgo premišljevala. Kako more deklo zapustiti fanta, če ga ljubi in je prepričana, da tudi on ljubi njo? Za to je samo en vzrok: če zahteva preveč. Za prihodnost je bila odločilna le ena besedica: »Ne«. Vedela je, da je s tem konec. Ni mogla pozabiti njegovega obraza ob slovesu. Ali je bil žalosten ali pa je videla žalost v njegovih sinjih očeh le ona, ker jo je želela videti, ko je odhajala.

Naj bo tako ali drugače, vseeno mu ni bilo.

»Odhajaš torej? Prav imaš. Vem, nisem te vreden. Najdi si fanta, ki ti bo znal vračati ljubezen!«

Skoraj zbežala je iz njegove sobe. Naslonila se je na drevo in dolgo dolgo jokala. Bilo ji je žal, toda poti nazaj ni bilo in je tudi ni iskala.

(Dalje na 8. strani)

Danilo se je vzdignil in tokrat vzdignil tudi komolce z ograje, katere so se zdaj oprile njegove dlani. »Kako da si to brala?« je rekel.

»Čeprav je tisti škof sijajen,« je rekla, kakor da šele zdaj končuje svoj stavek. Nasmehnila se je in se zbala, da se bo preveč očito prikazal občutek zadoščenja ob njegovem presenečenem pogledu. Bilo je, kakor da se ji je nazadnje vendar posrečilo, da je ob skrivnostnem studentu, ki bo vir nove samozavesti.

»Pomagala sem tipkati, da je šlo hitreje od rok.« In zavedala se je, da je izrekla stavek, kjer ni bilo potrebno, da ga tika, medtem ko se on nič ne pomišlja in je čisto preprost.

»Ta Vera,« je rekel, kakor da mu je naenkrat vse bolj dostopno, hkrati pa, kakor da je ob ti ugotovitvi nekako tudi pomirjen. »To so mi ilegalci!«

»Zakaj?« In čeprav je bila v njegovem vzkliku dobrohotnost, je čutila, da mora krotiti ogorčenost, ki bi rada planila na dan. »Kaj ni nekdo v jadrnici pred časom razlagal, da bi brez tveganja in vere življenje ne bilo vredno življenja?« In zaveda se, da se je spet rešila tikanja s tistim »nekdo«.

»Da.« Nasmehnil se je. »A takrat je bil govor o zaupanju v neko osebo. Snovanje ilegalne revije pa je že drugačna stvar.«

»Ne, šlo je spet za osebo. In to za isto osebo. Samo da se ji je nekdo odkrival po srečanju na pomolu, medtem ko se je Vera razodela prijateljici, katero je prej uvedla v krožek v ulici svetega Frančiška in tako dalje. Kdo je bolj tvegal?«

Spet se je nasmehnil, in spet je položil lakti na cev ograje.

»Že res,« je rekel. »A moje zaupanje v tisto osebo je kvečjemu postavljalo v nevarnost mojo osebo, ne pa usode še nerocene publikacije.«

»A gre še zmeraj za osebo,« je rekla s prizvokom trme in hkrati užaljenosti, ker je omenil nevarnost. »Drugi osebni Vera ne zaupala.«

»Vseeno je bila lahkomišelnost.« Zdaj je bil njegov glas resen; njegove zagorele poteze so bile potegnjene, da je bil njegov obraz še bolj moško odločen. »Saj ni nobenega dvoma, da je vedela, komu se razodeva. Pogrešila je, ker je ni nihče pooblastil za to. Naprošena je bila samo za to, da bi tipkala.«

Hotela se je norčevati in reči, da je pravzaprav on kriv, ker se je Vera sklicevala nanj, na to, da jo je spraševal za njen naslov; a začela je slutiti, da ima Danilo prav in da njena užaljenost ne bi bila na mestu, onedve z Vera sta bili pristržni in zavedni, a pozabili sta na zakone skritega dela.

Gledal je vzalovano vodo, na kateri je krn zmeraj znoval risal nove penaste žarke; njegov obraz je bil miren.

»Vse bi bilo bolj preprosto,« je zatem rekel, »če ne bi bilo majhnih, podlih duš, ki grejo na primer danes z gručo na izlet, jutri pa ima kvestura spisec imen pa še fotografijo povrhu.«

A kakor da se je s tem olajšal težkega bremena, je že isti trenutek prešel na drugo snov. Ta način pogovarjanja, ki je v marsičem kdaj podoben samogovoru, je opazila že takrat, ko je držala v roki vrv na koncu pomola. To je kakor zvestoba svoji misli, obenem pa dar za lahkoto prehodov, ki pa spet predpostavlja dobro poznanje sogovornika. Z obraza ti bere, je pomislila.

»Tisti spis je dober, kaj,« je rekel, a ni čakal pritrditve. »Samo brez prave osi je. Moral bi biti dosti daljši, tako bi prišlo vse do izraza. Bojan pa je hotel zgostiti številne spomine in tako mu je mogočna škofova postava zasenčila vse drugo.«

»Morda, a nisem imela tega vtisa.«

»Tebi je bilo vse to novo, zato si doživljala sproti in živo. Če pa pomisliš na spis še enkrat, kritično, boš opazila, da je pisec začel z opisom okolja, dijakov, morečega ozračja s prefekti, ko pa je zadel na škofa, se je ustavil pri njem in končal z njim, pozabil pa je na dijake in na môro, ki jih je tlačila.«

»Jaz pa sem imela vtis, da pripovedovanje zmeraj bolj raste, dokler ne doseže vrha s škofom.«

»In je res. To je imenitno, a hkrati je videti, kakor da je škof edini nosilec upora, medtem ko ni upor nič manjši, čeprav drugačen, v slovenskih in hrvaških fantih.«

»A slutiš ga, ko govori o prefekti, o sprehodih.«

»Saj. A samo slutiš ga. In to je tisto, kar spisu zamerim; da je premalo izrazil glede tega.«

»In Bojan?«

»Pravi, da se mu ne da še enkrat tuhtati. Pa bi zado-stovalo, če bi pripisal še eno stran, namesto da konča, kjer je končal.«

»A jaz vseeno mislim, da se mu predvsem zdi škoda, da bi se strani drugače končale kakor z močno knezovo postavo.«

In videti je bilo, da je Danilo zadovoljen z njenim vtisom, kakor da mu je to v zagotovilo, da bodo tudi drugi kakor ona zadovoljni s spisom.

»Moja pripomba je pravzaprav samo odtенок,« je rekla. »Zelo mi je všeč, da se mu je posrečilo na tako zgoščenih straneh prikazati tisto ujeto življenje. In če si imela vtis, da odpor dijakov proti krivici prihaja močno do izraza prav zato, ker ni poudarjen, potem je spis dosegel svoj namen.«

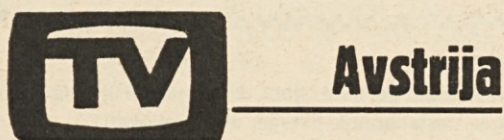
Nji pa se zdi skoraj neverjetno, da se pogovarja z njim kakor enakopravna ilegalka, čeprav je šele začetnica, pravzaprav še manj kot začetnica. Hkrati pa ji je, kakor da se je vse zgodilo na preveč lahek način, brez težav in posebne vpeljave. Predstavljala si je, da se to dogaja po pravilih nekega zelo skritega in zapletenega obreda, zato je zdaj tudi rahlo razočarana, obenem pa jo prav ta občutek na poseben način povezuje z Danilom, ki se je prej hudoval na Vera in na nepremišljenost, s katero je razkrila tako pomembno stvar. Prepričana je namreč, da bi nihče ne zlepa ne zgrda ne mogel ničesar zvedeti od nje, če bi ji Danilo razodel kaj strogo zaupnega.

(Dalje prihodnjic)

Celovec

NEDELJA, 3. 3.: 7.05 Duhovni nagovor — Po vaši želji. — PONEDELJEK, 4. 3.: 13.45 Informacije — Komorna glasba — „Trd bodi, neizprosen, mož jeklen“. (Spominska oddaja ob 130-letnici rojstva pisatelja Josipa Jurčiča. — TOREK, 5. 3.: 9.30 Zborska glasba. — 13.45 Informacije — Športni mozaik — Zvoki za mlade. — SREDA, 6. 3.: 13.45 Informacije — Narodne pesmi — Cerkev in svet. — ČETRTEK, 7. 3.: 13.45 Informacije — Družinski magazin. — PETEK, 8. 3.: 13.45 Informacije — Mladina mladini. — SOBOTA, 9. 3.: 9.00 Radijski oglasi — Od pesmi do pesmi — od srca do srca.

Avstrija

1. PROGRAM

NEDELJA, 3. marca: 16.00 Živordeči avtobus: „Trgovina“ — 16.30 Za otroke od 6. leta dalje: Wieckie in močni možje: „Beg“ — 16.55 Za otroke od 11. leta dalje: „Pustolovščina v Mavrični deželi“ — 17.20 Peter, risarski film — 17.25 Pri-povedke o zeleni hiši — 17.55 Toby in Tobias — 18.00 Družina Schöngruber „Izpit“ — 18.25 Huzije. Igra s slepilnimi poskusi — 19.30 Čas v sliki — 19.45 Šport — 20.10 Beseda v nedeljo zvečer — 20.15 Hudčev general; drama Carla Zuckmayerja — 22.15 Čas v sliki — nočna izdaja — šport.

PONEDELJEK, 4. marca: 18.00 Znanje — aktualno — 18.25 Toby in Tobias, lahko noč za najmlajše — 18.30 Zabava s Charlijem: „Drama za kulisami“ — 19.00 Avstrija v sliki — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Ljudje na renču Shilu: „Randy, ne vdaj se!“ — 21.15 ORF-transparent — 21.25 O filmu — 22.15 Čas v sliki — nočna izdaja.

TOREK, 5. marca: 18.00 Walter in Connie: Tečaj angleškega jezika — 18.25 Toby in Tobias, lahko noč za najmlajše — 18.30 Raji živali — marogaste zveri — 19.00 Avstrija v sliki z Južno Tirolsko — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Svet knjige — 21.00 „Na svidenje“: K novim bregovom — 22.40 Čas v sliki — nočna izdaja.

SREDA, 6. marca: 10.00 Televizija v šoli: Fizika za vse: „Povzetek in uporabljanje“ — 10.30 Etruščani. Iz oddaje „znanje — aktualno“ — 11.00 Program za delavce: „Tako krotimo Evo“ — 16.30 Za otroke od 6. leta naprej: Pesmarica — 17.10 Snežaki, risarski film — 17.20 Gostje pozimi — 17.35 Za otroke od 11. leta naprej: Indijanska reka: „Naša prijateljica Aggie“ — 18.00 Tečaj francoskega jezika — 18.25 Trije dobri prijatelji, lahko noč za najmlajše — 18.30 Trije dečki in tri deklece — 19.00 Avstrija v sliki — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Kaj sem? — 21.05 Pre-rezi — 22.05 Čas v sliki — nočna izdaja.

ČETRTEK, 7. marca: 10.00 Televizija v šoli: Kaj lahko postanem? Poklici kemične industrije. Iz delki pralnih sredstev — 10.30 Renesansa — 11.00 Sem iz Kosova — 11.30 Prva pomoč. Darovati dih — rešiti življenje — 12.00 Komentar k časovnemu poteku dogodkov — 18.00 Tečaj italijanskega jezika — 18.25 Trije dobri prijatelji, lahko noč za najmlajše — 18.30 Športni mozaik — 19.00 Avstrija v sliki — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 „Prijatelji“; zgodba prijateljstva med starejšim in zelo mladim človekom — 21.45 Čas v

sliki — nočna izdaja — 21.50 IMDI; 1973 Post steklenic iz raja.

PETEK, 8. marca: 10.00 Televizija v šoli: Kaj je pogum? — 10.30 Živordeči avtobus: „Trgovina“ — 11.00 Program za delavce: „K novim bregovom“ — 18.00 Donavske zgodbe: „Hanibal z Dunaja“ — 18.25 „Trije dobri prijatelji“; lahko noč za najmlajše — 18.30 Zaljubljen v čarovnico: „Travnik“ — 18.25 Oddaja industrijskega združenja — 19.00 Avstrija v sliki — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.06 Šport — 20.15 Uradni spisi XY — nerešeni — 21.20 Osem dni pri Vietkongu — 22.10 Čas v sliki — nočna izdaja — 22.15 Prva vožnja na Mesec — pustolovski film o poletu na Luno leta 1899 — 23.55 Uradni spisi XY — nerešeni; poročila in reakcije.

SOBOTA, 9. marca: 15.30 Koncertna ura — 16.30 Za otroke od 5. leta naprej: Hišica — 16.55 Peter, risarski film — 17.00 Za družino: Klub seniorjev — 18.00 Mnenja sem — 18.25 Trije dobri prijatelji, lahko noč za najmlajše — 18.30 Kultura — posebno — 18.55 Dober večer v soboto... pravi Heinz Conrads — 19.20 ORF danes — 19.30 Čas v sliki — 20.06 Šport — 20.15 Komedijski hlev: mali svet — 21.45 Čas v sliki — nočna izdaja — 22.20 Dva jezditja skupaj — film iz Divjega zapada.

2. PROGRAM

NEDELJA, 3. marca: 18.00 Tedenski magazin — 18.20 10. zvezna dežela. Dokumentacija o Avstrijcih v Avstraliji — 19.30 Čas v sliki — 19.45 Kultura — posebno — 20.10 Izobrazba — aktualno — 20.15 Tako krotimo Evo — 21.50 Vprašanja kristjana — 21.55 Čas v sliki.

PONEDELJEK, 4. marca: 18.30 Iz šolske televizije: Živordeči avtobus: „Trgovina“ — 19.00 Prva pomoč — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.00 ORF danes — 20.06 Šport — 20.09 Izobrazba — aktualno — 20.15 Govor in odgovor. Problemi iz vzgoje — šole — izobrazbe — 21.15 Ogenj v snegu, angleški film o boju človeka z naravo — 22.05 Televizijske reprize.

TOREK, 5. marca: 18.30 Iz šolske televizije: Sem iz Kosova — 19.00 Morska biologija II: „Odnosi med vrstami — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.00 ORF danes — 20.06 Šport — 20.09 Izobrazba — aktualno — 20.15 Hit žurnal; 1924—1926 — 21.00 Fluor in zobna gniloba (karies) — diskusija — 22.00 Televizijske ponovitve.

SREDA, 6. marca: 18.30 Iz šolske televizije — Komentar k časovnemu poteku dogodkov — 19.00 Matematični kabinet: „Premikajoče se oblike“ — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.00 ORF danes — 20.06 Šport — 20.09 Izobrazba — aktualno — 20.15 Svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju v Münchnu.

ČETRTEK, 7. marca: 18.30 Iz šolske televizije: Gost pri Gudruni Dandisch — 19.00 Možje iz Sednetha. Opazanje na ortalnem otoku — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.00 ORF danes — 20.06 Šport — 20.09 Izobrazba — aktualno — 20.15 Dalje, dalje z Dunaja.

PETEK, 8. marca: 18.30 Iz šolske televizije: Tako gospodari turistični obrat — 19.00 The Belle-rest Story; angleščina za poklicne ljudi — 19.15 Učna tehnika za odrasle: „Različni učni razlogi“ — 19.30 Čas v sliki in kultura — 20.00 Spotoma ob konec tedna — 20.06 Šport — 20.09 Izobrazba — aktualno — 20.15 Svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju v Münchnu.

SOBOTA, 9. marca: 14.30 Evropsko prvenstvo v lahki atletiki v dvorani v Göteborgu — 18.55 Glasbena poročila, nato veselje ob glasbi: Christine Anders (Harfa), Janoš Liebner (bariton), Johan Hübl (čembalo) — 19.30 Čas v sliki — 20.00 ORF danes — 20.06 Šport — 20.09 Izobrazba — aktualno — 20.15 Svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju: ženske posamezno.

Ljubljana

NEDELJA, 3. marca: 9.30 L. N. Tolstoj: Voja in mir — 10.15 Kmetijska oddaja — 11.00 Mozaik — 11.05 Otroška matineja — 12.25 Poročila — Nedeljsko popoldne — 15.25 Košarka Lokomotiva : Borac — 17.00 Rokomet Jugoslavija : Madžarska — 18.15 Poročila — 18.25 Trgatev — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 TVD — 20.25 Tedenski zunanji politični komentar — 20.30 3-2-1 — 20.40 A. Kovačič: V registraturi — 21.35 Kuwait — 22.05 Športni pregled — 22.40 TVD.

PONEDELJEK, 4. marca: 8.10 TV v šoli — 9.30 TV v šoli — 14.10 TV v šoli — ponovitev — 15.30 TV v šoli — ponovitev — 16.45 Madžarski TV dnevnik — 17.30 Kljukec tabori — 18.10 Obzornik — 18.25 Enciklopedija živali — 18.55 Mozaik — 19.00 Mladi za mlade — 19.30 Kaj hočemo — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.25 3-2-1 — 20.35 Gear: Dekliški trakovi — 21.45 Kulturne diagonale — 22.15 TVD.

TOREK, 5. marca: 8.10, 9.35, 10.05 TV v šoli — 14.00, 15.25, 15.55 TV v šoli — ponovitev — 16.25 Madžarski TVD — 16.55 K. Čapek: Potepuška pravljica — 17.10 Obzornik — 17.25 Svetovno prvenstvo v rokometu — 18.45 Mozaik — 18.50 Risanka — 19.00 Starost in staranje — 19.20 Tišina, na vrsti je nemi film — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.25 3-2-1 — 20.35 Pogovor o načrtovanju družine — 21.25 H. Fallada: Sam med volkovi — 16. del — 22.10 TVD.

SREDA, 6. marca: 8.10, 10.50 TV v šoli — 14.45 TV v šoli — ponovitev — 15.20 Madžarski TVD — 17.40 Poly in črni diamant — 18.10 Obzornik

Tibor Jemendy - umrl

Koroško obrtništvo in gospodarstvo je pred dnevi zadela huda izguba: umrl je eden njenih najbolj delavnih in vidnih predstavnikov, komercialni svetnik **Tibor Jemendy**, solastnik med našimi kmeti dobro poznane celovške tvrdke **Valentin Paternioner** in dolgoletni kurator zavoda za pospeševanje gospodarstva pri Koroški trgovski in obrtni zbornici. Star je bil šele 67 let.

Pokojni je vsepovsod, kjer je deloval oziroma imel kakšno funkcijo, postavil celega moza. Leta 1938 je nastopil službo pri znani firmi poljedelskih strojev Val. Paternioner, ki jo je kot poselevodeči družabnik s svojo energijo in podjetnostjo pripeljal do današnje zavidljive višine in ugleda, ki ga uživa zlasti med kmeti, tudi med našimi, saj je bil naklonjen tudi slovenskemu kmečkemu življenju in je pomagal, če je le bilo mogoče, zato ga bo marsikateri naš kmet ohranil v hvaležnem spominu.

Tudi za Koroško trgovsko in obrtno zbornico pomeni njegova smrt veliko izgubo, še bolj pa za njen zavod za pospeševanje trgovine, pri katerem je skoraj dvajset let opravljal službo kuratorja. Pod njegovim vodstvom je omenjeni zavod postal eden vodilnih in je bilo zgrajeno novo veliko poslopje, v katerem so nameščene delavnice in predavalnice za številne tečaje, ki služijo strokovno-nadaljevalni izobrazbi v raznih poklicih.

A ne samo tu, tudi na mnogih drugih področjih je bil pokojnik zelo delaven, tako npr. pri ustanovitvi pokojninskega zavoda za obrtno gospodarstvo in drugod. Za svojo

— 18.25 Na sedmi stezi — 18.55 Mozaik — 19.00 Zabavna glasba — 19.20 Ne prezrite! — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 TVD — 20.25 3-2-1 — 20.35 Film tedna: Pravljica o koničastem svetu — 21.45 TVD — 22.00 München: Svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju.

ČETRTEK, 7. marca: 8.10 TV v šoli — 9.35 Francoščina — 14.00 TV v šoli — ponovitev — 15.25 Francoščina — ponovitev — 15.55 Madžarski TVD — 16.15 A. Ingolič: Mladost na stopnicah — 16.50 Mozaik — 17.25 Svetovno prvenstvo v rokometu — 18.45 Moški pevski zbor „Vres“ iz Prevalj — 19.15 Naš ekran — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.25 Kam in kako na oddih — 20.40 E. Zola: V kipečem loncu — 21.40 Četrtekovi razgledi: Kmečka žena — 22.10 Nočno: Lapajne — 22.20 TVD.

PETEK, 8. marca: 8.10 TV v šoli — 10.50 Angleščina — 14.10 TV v šoli — ponovitev — 16.45 Madžarski TVD — 17.35 Veseli tobogan — 18.10 Obzornik — 18.15 Tončka — Maroltova — 18.15 Mozaik — 18.55 Cesta in mi: Prometne nesreče in pobegi — 19.05 Nalezljive bolezni: Meningitis — 19.25 TV kašpot — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.25 Tedenski gospodarski komentar — 20.30 3-2-1 — 20.40 Reci z bodom Maggie Cole — 21.50 TVD — 22.05 München: Svetovno prvenstvo v drsanju.

SOBOTA, 9. marca: 9.30, 10.35 in 12.00 TV v šoli — 14.45 Nogomet Zagreb : Sarajevo — 16.30 Košarka Bosna : Jugoplastika — 18.00 Obzornik — 18.15 Kako se rojeva naravoslovni film — 19.05 Moda za vas — 19.15 Gledališče v hiši — 19.45 Barvna risanka — 19.50 Cikcak — 20.00 TV dnevnik — 20.25 Tedenski notranji politični komentar — 20.30 3-2-1 — 20.40 3 x 7, kviz — 21.35 Barvna propagandna oddaja — 21.40 Cannon — 22.30 TVD — 22.45 München: Svetovno prvenstvo v umetnostnem drsanju.

veliko in neutrudno dejavnost v korist bližnjemu in za svoje nesebično delo je bil parkrat odlikovan.

Nenadna smrt komerc. svetnika Tiborja Jemendy-ja je zapustila veliko vrzel v obrtništvu in gospodarstvu. Daj Bog, da bi kmalu našel vrednega naslednika, do katerega bi se tudi naš kmet in gospodar lahko obrnil, išoč nasvetov in strokovne pomoči! Naj počiva v miru, žalujočim svojcem pa naše iskreno sožalje!

Srečanje

(Nadaljevanje s 7. strani)

Nekaj dni je živela le v spominih; ni in ni se mogla sprijazniti z resnico. Sama sebi je lagala, ko si je govorila, da je še dovolj fantov, kajti zanjo je bil samo eden. Zavedala se je, da nikogar ne bo mogla ljubiti tako, kakor je Jožeta.

Čas zaceli vse rane. Bojana je sklenila obracunati s preteklostjo in zaživeti znova. Spoznala je Franceta. Morda ji je bil simpatičen, mogoče je bilo vmes tudi malo zaljubljenosti, a prave ljubezni zanj ni premogla.

„Kaj si se tako zamislila?“

Francetovo vprašanje jo je vzdramilo iz zamišljenosti. Pogledala je po plesišču in zopet zagledala Jožeta. Kakor da bi se bal srečanja z njo, je plesal v nasprotnem koncu dvorane. Zaželela si je ven.

„Pojdiva, Francè!“

Oklenila se je njegove roke in s kotičkom očesa opazila, da jo Jože opazuje. Francè jo je tesno stisnil k sebi.

„Bojana! Ko bi ti vedela, kako te ljubim!“

„Hvala ti! Mogoče bom to tudi jaz nekoč lahko rekla tebi, morda te bom vzljubila.“ je pomislila in se prepuščala njegovim ustnicam... M. Z.

GOSPODINJE!

Rutar-Center

- vam olajša delo v kuhinji
- Posodo vam pomije
- pomivalnik —
- Geschirrspüler
- Dobite ga tudi za nekaj dni
- brezplačno in neobvezno
- na poskušnjo!

Rutar-Center

A 9141 DOBRLA VAS — EBERNDORF
Telefon 0 42 36 - 381

NUDI VEDNO VEČ!

MOČAN PADEC OSEBNEGA PROMETA PREKO MEJNIH PREHODOV

TRST. — V celem letu 1973 je preko prehodov na italijansko-jugoslovanski meji v tržaški pokrajini potovalo 50 milijonov in 908 tisoč oseb. Te številke predstavljajo močan padec, saj so v zadnjih sedmih letih beležili vedno več kot 52 milijonov prehodov letno. Težnja je sicer prišla na dan že v letu 1971, po rekordnem prometu v letu 1970, in še več leta 1972.

V decembru 1973 so v celokupnem prometu, tako v izstopu kot vstopu, zabeležili 2 milijona 449 tisoč 443 prehodov. To je najnižja mesečna številka za celo leto 1973, če izznamemo februar (2.222.137), in kaže na približno polovičen promet glede na december 1972. Ta težnja bi se lahko še poslabšala v letu 1974 zaradi zaostritve, ki jo je jugoslovanska carina sklenila uvesti v kontrolah na prehodih. To zmanjšanje je že prizadelo tržaško trgovino na drobno, ki je v do-bršni meri odvisna od števila jugoslovanskih kup-

cev. Zaradi tega je skrb tržaških trgovcev upravičena. Jugoslovanski kupci so predvsem za nekatere sektorje, kot zlatarne, konfekcija, obutev ter trgovine z nadomestnimi deli za avtomobile.

200-LETNICA NARODNE IN UNIVERZITETNE KNJIŽNICE V LJUBLJANI

Narodna in univerzitetna knjižnica v Ljubljani praznuje letos 200-letnico obstoja. Je ena izmed največjih knjižnic Jugoslavije in ima okoli milijon zvezkov.

Ta knjižnica je izdala ob 200-letnici bibliografski pregled slovenskih časopisov in časnikov od leta 1937 do leta 1945, ki ga je napisal knjižničar Jože Bajec. Izšla bo tudi Bibliografija bibliografij višje knjižničarke Štefke Bulovčeve ter zgodovina knjig in knjižnic pod naslovom Spomin človeštva, ki jo je napisal ravnatelj Narodne in univerzitetne knjižnice in profesor Pedagoške akademije Jaro Dolar.

Imeli bodo tudi vrsto razstav, med katerimi bo prva odprta 8. februarja v prostorih knjižnice.

Oglašujte v našem listu!

Naš tednik izhaja vsak četrtek. Naroča se na naslovu: „Naš tednik“, Celovec, Viktringer Ring 26, 9020 Klagenfurt. — Telefon uprave 82-6-69. — Telefon uredništva in oglasnega oddelka 84-3-58. Naročnina znaša: mesečno 10.— šil., letno 100.— šil. Za Italijo 3400.— lir, za Nemčijo 24.— DM, za Francijo 30.— ffr., za Belgijo 300.— bfr., za Švico 25.— šfr., za Anglijo 3.— f. sterl., za Jugoslavijo 100.— N. din, za USA in ostale države 7.— dolarjev na leto. — Lastnik in izdajatelj: Narodni svet koroških Slovencev. — Odgovorni urednik: Nužej Tolmajer, Verovce št. 2, 9065 Žrelec. — Tiska Tiskarna Družbe sv. Mohorja v Celovcu, Viktringer Ring 26.